

Zasavski TEDNIK

Izdaja „Zasavski tednik“ v Trbovljah. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Stane Suštar. — Naslov uredništva in uprave: „Zasavski tednik“, Trbovlje I. Trg revolucije 28. — Telefon 80-191. — Račun pri Komunalni banki Trbovlje 609-714-1-148. — List izhaja vsako sredo. — Letna naročnina 490 din. — Polletna 246 din. Četrtemesni 120 din. Mesčna 40 din. Cena izdaja: 10 din. — Tiska tiskarna Časopisnega podjetja „Delo“ v Ljubljani. — Rokopisi: ki morajo biti v uredništvu najkasneje vsak ponedeljek se ne vračata.

DOGODEK TEDNA

Od 1. do 3. oktobra 1943 je v osvobojenem Kočevju zasedalo 572 izvoljenih odposlancev na Zboru odposlancev slovenskega naroda. Prvič v zgodovini našega naroda so bili odposlanci izvoljeni demokratično, kar je bilo izrednega pomena za nadaljnji razvoj naše ljudske oblasti in za osvobodilni boj. Zbor je izrekel priznanje IOOF za njegovo dotedanje vodstvo NOV. Izvolil je IOOF, SNOS in slovenske zastopnike za II. zasedanje AVNOJ v Jajcu 29. novembra 1943. leta. — V proglasu Zbora odposlancev je bilo izrečeno tudi naslednje: V imenu vsega naroda, njegove zgodovine in njegovih prihodnjih rodov, v imenu žrtv in bolečin zahtevamo od slehernega, ki ga je rodila slovenska mati, da se odzove vojaški in moralni mobilizaciji, ki jo slovesno proglašamo.

Štev. 39

TRBOVLJE 30. septembra 1959

Cena 10 din — Leto XII.

OB RAZŠIRJENEM PLENUMU ZK V TRBOVLJAH

Velike odgovorne naloge

NEGATIVNI POJAVI MED ČLANSTVOM ZVEZE KOMUNISTOV V TRBOVLJAH — NEPRAVILNOSTI V TRGOVSKEM PODJETJU „POTROŠNJA“, KNJIGARNI, INDUSTRIJSKO-RUDARSKI ŠOLI — OSTALI NEGATIVNI POJAVI — DOSLEDNO IZVRŠEVATI PISMO IK ZKJ IN ODLOČEN BOJ PROTI VSEM NEGATIVNIM POJAVOM — NEIZPROSEN BOJ PROTI VSEM, KI KVARIJO UGLED ZVEZE KOMUNISTOV — PLENUMU SO PRISOTNOVALI VSI SEKRETARJI OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZK, KOT GOST JOŽE JAGER, ČLAN SEKRETARIATA OKRAJNEGA KOMITEJA ZK LJUBLJANA

Na plenarnem zasedanju občinskega komiteja ZK Trbovlje so v soboto, 26. septembra v predavalnici Delavskega doma obravnavali nekatere pojave med članstvom ZK Trbovlje ter razpravljali o problemih trgovske mreže v kraju. Ob zaključku svojega uspešnega poročila je tov. Janez Zeleznik, organizacijski sekretar ZK Trbovlje, poudaril besede okrajnega sekretarja ZK Ljubljana tov. Janeza Vipotnika, ki je govoril o nalogah komunistov na IV. kongresu ZKS in dejal:

„Hitro uresničevanje boljše in lepšega življenja, ki je cilj socializma, zahteva odločno, strnjeno, skrbno organizirano politično akcijo. V tej akciji imajo komunisti prvo besedo. Od njih predanosti, poštrevanosti in borbenosti, predvsem pa od kvalitete njihovega dela, bo odvisna intenziteta ustvarjalnega zagona v premagovanju težkih in zapletenih nalog, ki stoje na poti do našega skupnega cilja.“

„In Zveza komunistov v Trbovljah je v velikem večini predanih in delovnih komunistov sposobna uresničevati te velike in odgovorne naloge.“

Tovariš Zeleznik je uvodoma naglasil velike uspehe, ki so jih dosegli delovni ljudje v proizvodnji v prvem polletju 1950, saj kažejo podatki, da so v prvem polletju dosegli 51,2% celotnega planiranega letnega družbenega bruto proizvoda, čeprav je letošnji bruto proizvod v primerjavi z lanskim letom planiran za 12,7% više. V tem pogledu je največji uspeh dosegla industrija s 54,7% odstotka realizacije letnega plana. Vsi ti uspehi so posledica prizadevanosti komunistov in celotnih kolektivov v industrijskih podjetjih, katerim gre vse priznanje za njihove dosežke.

Na današnjem plenumu — je dejal tovariš Zeleznik, pa se moramo pogovoriti tudi o tistih slabostih, ki se nanašajo na posameznike in tudi že nevarno pronajmo med komuniste in jim hromijo vedno lažni borbeni duh, kritičnost in poštenost, družbeno aktivnost, osebno urejenost — kratka, ki nevarno patijo fiziognomijo člana ZK.

Ob reorganizaciji in združitvi trgovskih podjetij v Trbovljah se je ugotovila vrsta nepravilnosti, v katere so bili zapleteni predvsem člani ZK, ki so bili na vodilnih položajih, vendar zaupanja družbe niso opravičili ne kot državljani, še manj pa kot člani ZK. Razne mahinacije, samovoljno dajanje blaga na up, nedovoljena trgovina ter prisvajanje večjih zneskov denarja so bili ob tej priložnosti ugotovljeni, tako da gre škoda na račun skupnosti na več milijonov dinarjev. Te stvari so se dogajale v bivšem trgovskem podjetju „Potrošnja“, v Knjigarni ter v Industrijsko-rudarski šoli v Trbovljah.

V tem pogledu stoje pred organizacijo ZK velike in odgovorne naloge, ki jih bo le tako uspešno reševala le tedaj, če bo z dosledno natančnostjo obravnavala vse take in podobne probleme, predvsem pa okreplila svoje vrste z novimi in poštenimi člani iz trgovskega kolektiva. V novem trgovskem podjetju so ljudje, ki

nudijo dokajšnje garancije, da bo trgovsko podjetje doseglo namen, za katerega je bilo ustanovljeno. — Tovariš Zeleznik je nadalje opozoril na primere osebnega okoriščenja v IKŠ, prav tako na nepravilnosti v rudarski šoli, ki so privedle do neodgovornega stanja. Prav tako je tovarniški komitej ZK v trboveljski Cementarni obravnaval primer vodilnega, odgovornejšega člana ZK, ki je zaradi malomarnega opravljanja službe odgovoren za škodo, ki je bila storjena pri tovarniški žici in znaša preko milijon dinarjev.

Ko je govoril o nadaljnji problematiki, se je poročevalc dotaknil slabosti članov ZK, kjer se nekateri od njih vdajajo pijančevanju, razbijanju družino, živje nemoralno, razvratno življenje in so predmet javnega obsojanja. Tu običajno ne gre za preproste ljudi — delavce, temveč za boljše situirane osebe, ki ne prenešajo nobene kritike in se zagovarjajo ter opravičujejo, da je njihovo privatno življenje njihova zasebna zadeva. To pa ni njihova zasebna zadeva, temveč zadeva celotne Zveze komunistov.

In prav taki komunisti se pogosto izogibajo delu v javnem življenju, ki jim je nekaka postranska stvar. Zadnji zbori volivcev v trboveljski občini so to trditve potrdili, saj so bili le-ti najslabše obiskani tam, kjer bi morali biti člani ZK na zborih volivcev prvi. — Med člani ZK je večih opaziti kaj čudne pojave, ki jih je težko spraviti v sklad s partijsko moralo. Tako na primer nočejo nekateri med seboj spriti člani ZK skupno sodelovati v svoji osnovni organizaciji, temveč se povezujejo v drugi. Tako neodgovorno ponašanje privede celo tako daleč, da se nekateri na sestankih celo ogovarjajo z »gospod« in »gospa«. Ali ne delajo s takim ponašanjem veliko krivico plemenitemu, borbenemu nazivu »tovariš«? Čas je že, da s takimi odnosi prenehamo.

Vrsta takih in podobnih vrašanj pa bi se lahko sprilji reševala, če bi komunisti

program ZKJ dosledno in življenjsko obravnavali, kar bi bilo močna pobuda za odkrivanje in odстранjevanje različnih napak na vseh področjih našega družbenega življenja. Naša dolžnost je, da pismo IK ZKJ ponovno obravnavamo, da le-to ne gre v pozabo, in da vse negativne pojave pretresemo in obravnavamo v osnovnih organizacijah ZK in jih konkretiziramo.

Sama razprava je potrdila besede tov. Zeleznika in ostalih diskutantov, ki so predvsem poudarjali, da je treba odločno uresničevati naloge VII. kongresa ZKJ, kakor tudi napotila IV. kongresa ZKS.

Tovariš Lojze Ribič, sekretar ZK Trbovlje, je ob tej priložnosti poudaril, da nekateri člani, ker so preveč zaposleni, ne vidijo, kaj se godi okrog njih. Spet drugi vedo za razne nepravilnosti v podjetjih, a jih ne naštenjajo, ker se boje zamere. Tako zadržanje seveda hromi naše skupno delo in hoteenje. — Ko je govoril o vodstvu novega trgovskega podjetja, je dejal, da je vodstvo dobro in da mu je treba nuditi vsa pomoč. Trgovina predstavlja v našem življenju zelo važen činitelj in mora zadovoljivo delati, da bodo potrošniki zadovoljni. Da pa bo naš delovni človek — potrošnik zadovoljen, smo v prvi vrsti odgovorni komunisti.

Plenum je ob tej priložnosti prav tako razpravljal o važnosti nadaljnje ideološkega dela med članstvom ZK. V letošnjem letu se bo organi-

zirala vrsta raznih marksističnih krožkov, ustanovili se bodo razni aktivni šola za starše, delavske univerze pa bo izvedla bogat načrt izobraževanja z vseh področij. Meseca oktobra bo pričela delovati večerna politična šola. Več pozornosti bo treba nadalje posvetiti delu raznih društev in organizacij, dolžnost članov ZK pa je, da aktivno delajo vsaj v eni družbeni organizaciji, vendar ne samo na papirju.

Ko je plenum obravnaval vprašanje trgovine v Trbovljah, da je današnja trgovina še precej v zaostanku: razpolaga še vedno s slabimi lokali, primanjkuje ji dobrih kadrov, in še vrsta drugih vprašanj je, ki jih bo treba rešiti. Najodločneje so poudarili, da je treba storiti vse, da trgovini zagotovimo primeren kader, ki je danes pogosto na položajih v industriji. Treba bo tudi pripraviti v trgovini potrebne elaborate, s katerimi se je treba udeležiti investicijskega natečaja, ker so na razpolago sredstva, da se tudi trgovski lokali v kraju končno pri- merno uredijo.

Ob zaključku je plenum sprejel ustrezne sklepe. Vsi člani ZK naj se v svojih osnovnih organizacijah seznanijo s sklepi plenuma in vsebino razprave. Venomer pa naj bodo pred komunisti napotila, ki jih je dal vsem VII. kongres ZKJ in IV. kongres ZKS, da z njimi uspešno rešujejo svoje vsakodnevne odgovorne naloge.

NAŠI OTROCI — SKRE NAS VS EH

POŽARNO-VARNOSTNI TEDEN OD 27. IX. DO 4. X. 1959

Na pomoč!

Občina Trbovlje s svojo razvito industrijo, razpredeno trgovsko mrežo, dokajšnjimi gospodnjimi površinami ter velikim številom individualnih kmeti z gospodarskimi poslopiji in še drugim predstavlja za našo, socialistično skupnost močno ekonomsko bazo in gospodarsko vrednost. Vse to se iz dneva v dan močneje razvija, prav tako pa tudi same Trbovlje, ki so iz predvojnega mesteca zrasle v lepo urejeno mesto.

Vse te gospodarske vrednote, ki predstavljajo milijardo imetje, pa so izpostavljene stalni nevarnosti lžbruha požara, t nebomolji, ker so naša gasilska društva slabo opremljena. Prav je da v teh dneh, ko obhajamo požarno-varnostni teden, sprejemo, v kakšnih pogojih delajo gasilska društva na območju trboveljske občine.

Osem gasilskih društev deluje v občini, od katerih so štiri industrijska, štiri pa splošna prostovoljna društva. Industrijske gasilske čete obstajajo na Rudniku, Strojni tovarni, Cementarni in Elektranii, nadalje so v občini še Gasilska društva Trbovlje II, Dobovec, Klek in Čete. V vseh osmih gasilskih društvih pa je le 322 članov. Mladina je najbolj zajeta na Kleku in Trbovljah II. Kar se tiče gasilske opreme, pa je le-ta povsod zelo pomanjkljiva in nesodobna. Ze samo dejstvo, da so gasilska društva raztresena in da imajo slabo opremo, nas

opominja, da o tem več govorimo.

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora v Trbovljah so razpravljali o potrebi ustanovitve stalne poklicne gasilske čete. Ustanovitve stalne gasilske čete je v Trbovljah spridno dragocenih gospodarskih vrednot v kraju nujno potrebna, hrati pa bi taka poklicna četa bila v stalni pripravljenosti tudi za oba sosednja industrijska kraja Zagorje in Hrastnik. Razen že obstoječih prostovoljnih gasilskih društev bi obstajala za vse tri revirske kraje še poklicna gasilska četa. Res je, da se bodo proračunski stroški vseh treh zasavskih občin sicer nekoliko povečali, res pa je, da bi bila varnost v vseh treh velikih industrijskih krajih večja, saj bi bili tedaj gasilci lahko vedno in povsod takoj na mestu nesreče.

Poklicna gasilska četa bi pa seveda morala biti modernio opremljena. Izdatki za potreb-

DVE PREDAVANJI ZA KOLEKTIV STEKLARNE

Prejšnji teden so v gradu Steklarne v Hrastniku organizirali kar dve predavanji, ki sta bili dobro obiskani. Tako je predaval Tone Rancinger »O organizaciji dela v podjetju«, Franc Grešak pa je predaval »O vtlisu s potovanja po Poljskei.

no gasilsko opromo bi bili ob ustanovitvi kajpak večji, vendar bi se ti stroški s leti zmanjšali. Tudi iz Ljubljane so obljubili svojo pomoč, ki jo bo nudila v začetku poklicna gasilska brigada in TNZ.

Poklicna gasilska četa je v Trbovljah potrebna. O tem so bili enakoga mnenja vsi občinski obeh občin kih zborov, ki so na svoji zadnji seji sprejeli odlok o formiranju poklicne gasilske enote.

STRAHOVIT TAJFUN NA JAPONSKEM

Na Japonskem je pred dnevi strahovit tajfun zajel zahodno in južno Japonsko. Povzročil je velikansko škodo in terjal številne žrtve. Ze več desetletij ne pomnijo tako silovitega viharja. Po zadnjih podatkih znaša število žrtve 245 mrtvih, 137 pogrešanih in 1029 ranjenih. Nad pet tisoč hiš je uničenih do tal, drugih 80.000 pa je voda odnesla ali pa poplavila. Na tisoče in tisoče ljudi je brez strehe. Po vsej državi je ustavljen ves železniški promet.

V BONNU JE DEMONSTRIRALO 60.000 RUDARJEV

Iz Bonna poročajo, da je 26. septembra nad 60.000 rudarjev iz Porurja množčno, toda mirno demonstriralo po ulicah Bonna. Demonstracijo so rudarji uprizorili v protest proti rudarski krizi, ki je že terjala odpust velikega števila rudarjev v Porurju.

ATENTAT NA CEJLONSKEGA MINISTRskega PREDSIEDNIKA

Cejlonski ministrski predsednik Salomon Bandaranaike, na katerega je bil 25. septembra izvršen atentat, je naslednji dan v bolnišnici umrl. Atentator je budistični menih Somarama Thero. Predsednik Tito je brzojavil sožalje vdovi in cejlonski vladi. Novi predsednik cejlonske vlade je postal minister za prosveto Dahanajaker.

DESET LET Ljudske REPUBLIKE Kitajske

V Peking prihajajo delegacije iz raznih držav k proslavi 10-letnice ljudske republike Kitajske. Med drugimi je prišla tudi sovjetska delegacija na čelu s Suslovim. Nadalje so prispele delegacije Vietnamu, državna partijska delegacija Česoslovaške, delegacija Madžarske, Romunije, Bolgarske, Poljske in Mongolije. Prišla so tudi na proslavo delegacije komunističnih partij iz zahodnoevropskih držav ter številnih delavskih gibanj iz Azije.

TEDEN OTROKA OD 5.—12. OKTOBRA

OTROCI V STANOVANJSKI SKUPNOSTI

Pokazalo se je, da je postala stanovanjska skupnost tista enota samoupravljanja, ki je najsposobnejša pomagati družini pri vsakdanjem delu. Varstvo otrok je ena važnih njenih nalog. V zadnjem času so se razvile razne ustanove za vzgojo in varstvo otrok, ki postajajo kolektivne ustanove družin v stanovanjski skupnosti.

Mnoge pomanjkljivosti v dosedanjem delu z otroki in mladino so nastale zaradi tega, ker nam ni bilo jasno, kakšne ustanove najbolj ustrezajo današnjim potrebam družin in mladine.

Na posvetovanju, ki ga je v juniju organizirala Zveza prijateljev mladine Slovenije, so na široko obravnavali zaključke, do katerih so, na tem področju prišli družbeni, socialni, prosvetni in zdravstveni delavci ter urbanisti in gradbeniki.

V sklopih posvetovanja je rečeno, da so osnovne značilnosti družinske ustanove za otroško varstvo te, da je socialna in vzgojna, da jo vodijo starši pa tudi otroci in mladina in okviru stanovanjske skupnosti. Ustanova mora nuditi varstvo otrokom zaposlenih staršev v času, ko so oni na delu, posvečati

mora posebno skrb otrokom iz tistih družin, ki imajo iz kakršnih koli vzrokov neurejene razmere, in svoj delovni čas morajo prilagoditi delovnemu času zaposlenih staršev pa tudi izrednim potrebam posameznih družin. Ustanova mora nuditi vsem otrokom, ki imajo možnost, da bi se prehranjevali doma, vsaj dopolnanske malice. Skrbeti pa mora, da bo uvedeno za otroke tudi kosilo, ki ga bodo dobivali bodisi iz lastne kuhinje, iz šolske mlečne kuhinje ali pa iz obrata družbene prehrane za odrasle.

Take družinske ustanove združujejo med seboj otroke različnih starosti — od majhnega do predšolskega otroka do šolskega otroka in mladine.

Pri vzgojnem delu v ustanovah bodo lahko pomagali starši in mladina, ki imajo praktične življenjske izkušnje ali strokovno znanje. Tesna povezava otroške ustanove s šolo bo omogočila, da se bodo otroci v ustanovi lahko tudi učili in pripravljali za šolo in da se bodo ob svojem prostem času lahko tudi koristno zabavali v različnih krožkih. Višina oskrbine v takih ustanovah bo v mnogem odvisna od priza-

devnosti staršev. S svojo pomočjo v materialu ali s svojim delom v ustanovi jo bodo lahko znatno znižali. Za tiste, ki bi radi pomagali s svojim delom otroški ustanovi, pa nimajo za to potrebne izobrazbe, bo treba pripraviti tečajne in seminarje, na katerih se bodo seznanili z načeli vzgoje otrok.

Vse take družinske otroške ustanove bodo morale imeti osnovno higiensko-tehnične pogoje. Najprimernejše so take ustanove, ki lahko sprejmejo 50 do 120 otrok in lahko vključijo vse otroke iz bližnjega okoliša. Imeti morajo večjo igralnico, prostor za mirnejšo zaposlitev in za šolsko pripravo otrok, predstobno in osnovne sanitarije. Vsaka ustanova mora imeti tudi igrišče. Najcenejše je seveda, če v ta namen preuredimo stanovanje, najboljša rešitev pa je posebna prtilična hišpaviljon.

Hude težave nastanejo pri notranjem opremljanju prostorov. Industrija take opreme skoraj ne izdeluje, čeprav bi edino ona lahko zadovoljivo rešila to vprašanje.

Občinski sveti za varstvo družin, šolstvo, zdravstvo, fizkulturo in komunalno vse bolj pomagajo stano-

vanjskim skupnostim pri reševanju njihovih problemov. Ta pomoč pa bo morala postati še večja. Le ob tesnem sodelovanju vseh družbenih organizacij in občinskih svetov bomo lahko nudili otrokom prostor, kjer se bodo naučili tovarštva, sprejemali prve družbene naloge, primerne svoji starosti in sposobnostim, kjer se bodo počutili srečne in zadovoljne. To pa je želja vseh staršev in naše socialistične družbe v celoti.

V letošnjem tednu otroka, ki bo od 5. do 11. oktobra bodo v marsikateri stanovanjski skupnosti odprli tak prijeten dom za otroke. Marsikateri starše tare skrb zaradi tega, ker nimajo komu izročiti v varstvo otrok. Otroci ostajajo zaklenjeni v stanovanjih, kadar sta oče in mati z doma. Kakšnih nevarnih iger se lahko lotijo! Če je pri hiši stara mati, ki bi bila potrebna, da se spočije, se mora poleg gospodinjstva ukvarjati še z otroki. Mnogi teh staršev čakajo, da bo nekdo poskrbel tudi za njihove otroke. Mogoče bodo v »tednu otroka« je polskali zvezo s svojo stanovanjsko skupnostjo in ji ponudili svojo pomoč, saj bodo s tem pomagali sebi in svojim otrokom.

Inž. Anita Sebaher

VREME

ZA CAS OD 2. DO 11.

OKTOBRA

Imajo vreme, s pogostimi sončnimi dnevi. V. M.

Ob koncu obiska

V trenutku ko pišemo, uradno ameriško-sovjetsko sporočilo o obisku premiera Hruščova v Združenih državah Amerike še ni objavljeno. Kljub različnim spodbudam, ki so dali tisku povod za senzacionalna poročila, pa lahko med gotove dosežke tega obiska smatramo dvojice: Američani so Hruščova vzeli resno in so do določene mere tudi spremenili svoja črna-bela naziranja o Sovjetski zvezi, o njenih ljudeh in njenih voditeljih. Po drugi strani pa je tudi Hruščov nekoliko spremenil svoje mnenje o Ameriki, čeprav je ob neki priložnosti razkačen zavrnil, da se njegova predstava o ZDA po obisku ni prav nič spremenila. Na uradnem banketu je namreč izjavil, da ne misli delati razlike med ameriškim narodom in ameriško vlado. To pomeni, da je svoje izjave o miroljubnosti ameriškega naroda raztegnil tudi na ameriško vlado in kar je veliko bolj važno, prišel je do spoznanja — kot v ostalem tudi njegovi gostitelji — da je tisto, kar rečejo v Washingtonu treba jemati resno, ker ne gre samo za bluff. Obojestransko spoznanje v tej smeri je ob sedanji uničevalni izpolnjenosti vojaških sredstev izredno važno in je že polovica garancije za mir; je ob napetih in nerealnih presoji nasprotnikov namenov, ciljev in hotenj bi namreč bilo enemu ali

drugemu mogoče storiti usodni zgrešeni korak... Drugi, izredno važni element, ki sovpada z obiskom Hruščova v ZDA, je štirinajsto zasedanje OZN. Izmenjava obiskov med vodjema največjih držav naj bi bila začetek konca »hladne vojne«. Ker pa je bistveni element »hladne vojne« v sedanjem obdobju razbrzdana tekma v oboroževanju, je torej povsem prirodno, da je prvi praktični korak k prenehanju hladne vojne tudi prvi korak k razorožitvi. Razorožitve je bila skoraj na vseh zasedanjih OZN v središčni pozornosti, toda doslej se iz znanih vzrokov ni napravilo dosti na tem področju. Letošnja razprava o razorožitvi pa odpirava upanja in nove perspektive. Prvič zato, ker je prišlo do nje v času, ko se je začel tajati led med ZDA in ZSSR, in drugič, ker je tako važen problem prišel v vesplošno razpravo, ne pa v zakup izbranih predstavnikov obeh blokov, kot je predvideval prvotni vzhodno-zahodni načrt: pet držav Vzhoda in pet držav Zahoda naj bi v posebni komisiji razpravljale o razorožitvi, t. j. o problemu, ki zadeva tudi vse tiste, ki so in hočejo ostati izven blokov.

Načrt, ki ga je obrazložil Hruščev pred Generalno skupščino je prelep, da bi mogli upati v njegovo popolno uresničitev: popolno uničenje vsega, kar spominja na oborožitev, sredstva,

ki bi jih s tem dobili pa naj bi nadomestila sedanje davke in krila pomoč manj razvitim deželam... Toda pobuda, o kateri se strinja vse človeštvo, je tu! Vprašanje je samo, kakšna je pot, ki vodi do uresničitve, četudi postopne in dolge? Pot je nedvomno zelo vijugasta, strma, brez bližnje in prenekatere ovinek zapira velika skala ali jarek — posledica pretresov hladne vojne. Pot do cilja je možna samo, če se s skupnimi silami lotimo odstranjevanja skale in zasipati jarek; kjer se še ne bi mogli sporazumeti za tako skupno akcijo, pa jih je treba z mladostno lahkostjo obiti ali preskočiti. Z drugimi besedami, treba je začetni postopoma celoti rane povojnih let, kajti le z odstranjevanjem spornih problemov lahko napreduje tudi misel o razorožitvi.

Neprirodno je, da se v splošnem prizadevanju v tej pozitivni smeri slišijo tudi glasovi, ki imajo namen vse skupaj obrniti na glavo in zapreti človeštvo v hladilnik s temperaturo, naravnano nekako na leto 1950. Ljudje take vrste govore na Zahodu o nevarnosti pred komunizmom, češ, če se razoroži, nas bo preplaval komunistični val. Na Zahodu pa je izmišljena »komunistična nevarnost« zamenjala krilatice o »revizionistični nevarnosti«. Eni v imenu »antikomunizma«, drugi v imenu »antirevizionizma« zahtevajo, naj

ostane vse pri starem, kakor da bi bilo vse, kar imajo v nevarnosti, če bi ustoppila politična pomlad in bi države druga drugi postale prijazne sosedje in ne sovražni mejasi. Le tako je namreč moč razlagati govor, ki ga je imel albanski Enver Hodža, ko je dejal: »Razorožili se bomo, ko se bodo vsi drugi, za sedaj pa moramo ostati budni, kajti jugoslovanski revizionisti samo čakajo trenutka, da nam zabodejo nož v hrbet. Najvažnejša naloga, ki je pred albanskim ljudstvom je, povečati sovrastvo do imperialistov in njihovih hlapcev, revizionistov.«

Nje da bi hoteli polemizirati z Albancem »St. 1.« opozoriti smo hoteli le na to, da so na obeh straneh — na Vzhodu in na Zahodu — elementi, ki smatrajo, da bi jim popuščanje mednarodne napetosti zaradi dosedanjih slabosti in njihovi politiki doma prineslo samo škodo in da je torej z njihovega ozka egoističnega vidika bolj koristno se naprej pihati v žerjavico hladne vojne, se v njenem žaru greti in pri tem v kalnem ribarju. Na srečo so postinile pozitivne težnje te svetitve hladne vojne — v senco, na samotnih oderih človeštva, pa naj gre potem že za tiste, ki pripadajo »antikomunistični fronti«, ali pa tiste, ki bi v imenu »antirevizionizma« še vedno radi sedeli na atomski bombi starejšega brata, in na bajonetih doma.

ČLOVEK — ČLOVEKU

MOJ OTROK JE DRUGAČEN

Po naključju sem bil navzoč pri sprejemanju otrok v šolo. Matere so pripeljale svoje maličke k pouku, možkih sem videl zelo malo, ker je to v naših revirjih menda še vedno stvar mamice. Prešeren živžav je polnil prostrano dvorlase. Otroci so uhaljaj materam in največjavi prve tovariške stike. Drug d. ugemu so si kazali svoje šolske potrebitine. Ta je imel aktočko, drugi nahrbtnik, kopica otrok v kotu dvorlase je celo odprla puščice in na dan so prišli ostro oslišljeni svinčniki, radirke, peresniki in druge potrebitine.

Ko so učitelji prebrali razpored šolskega pouka, so se mame re prerinile v osprejde. Ta je hotela vedeti to, druga drugo, tretje. Učitelji so prijazno in kratko odgovorjali. Največ vprašan je bilo o tem, zakaj so tega ali onega otroka uvrstili v popoldnaski pouk. Učitelj je ljubezno odgovorjal, da so pač pri sestavljanju urnika mislili na zaposlenost mater, oddaljenost otrok in podobno. Večina je to razlaganje sprejela, poznavajoč razmere s prostori na šoli. Sprijaznile so se s tem, da mora pač nekaj otrok hoditi k popoldanskemu pouku, čeprav bo to hudo nerodno, predvsem zavoljo kosila. On pride domov šele ob dveh popoldan, za otroka bo morala kuhati kosilo opoldne, medtem ko bo drugi prišel iz šole šele ob eni popoldne, in podobno.

Na uho pa so mi udarile trde besede mlade matere, ki jih je izgovorila drugi materi, ki je stiskala k sebi dva malička.

— Ne, ne bom odnehala! Moj mora imeti popoldne pouk, kaj mi mar, če nimajo prostorov, pa naj zidajo šole. Če imajo za vse drugo denar, naj ga imajo še za šole. Sicer pa moj je drugačen kot ostali otroci. Nima rad popoldnaskega pouka, ker se rad tedaj igra.

Soseda jo je gledala. Videla sem, kako se ji spreminja barva obraza. Imelo jo je, da bi odgovorila, in kar čutil sem, da bi tisti odgovor ne bi povsem pogodu njeni sogovornici, pa se je premagala in vlijudno odgovorila:

— Gospa, tudi jaz bi rajne videla, da bi imel moj dopoldanski pouk. Veste od sedmih do dveh popoldne sem v službi in bo moral biti dopoldan vedno sam doma, ker ima mož delo vedno zjutraj.

Soseda jo je debelo pogledala. Cutila je, da ga je polomila. Sla je praviti stvar ženski, ki bi bila morda najprej upravičena, da bi njenega otroka dodelila k dopoldanskemu pouku. Kar vedel sem, kaj bo sledilo. Res, spet je prva povzela besedo:

— In vi, gospa, boste to dokazovali? Saj še jaz ne bom, ko sem doma; Sla se bom pritožila, pa ne danes, jutri bom stopila k upravitelju in zahtevala, naj mojega dodeli k dopoldanskemu pouku. Kako bo to napravil, mi ni mar. Pojrite še vi, vam mora še prej ustreči!

Ona pa je zmajala z glavo: — Ne, ne bom šla. Zdaj je otrok že šlišal, da ima popoldanski pouk. Le kaj bi mislila, če o jutri zvedel, da sem šla k učitelju in mu izpolnovala dopoldanski pouk. Veste, zdi se mi, da bi mu to ne bilo prav. O šoli ima samo lepe in dobre vtise. Spoštujte učiteljevo besedo, in po njegovem bi mi zamerali, da bi šla zanj posredovati... Na svidenje, gospa!

Čeravno nisem videl njene sogovornice, se mi je zdelo, da vidim njen dolg obraz...

IZ RAZPRAVE O NAGRAJEVANJU NA NEKI SINDIKALNI KONFERENCI

Napačno gledanje

Na neki polletni sindikalni konferenci je nanesla beseda tudi na nagrajevanje. Udeleženci so ugotovili, da se že čutilo uspehi stimulativnejšega nagrajevanja ne le v povečanju proizvodnje, marveč tudi v ugodnejšem vzdušju med kolektivom, ki je zdaj bolj stimulirano za večje napore pri delu. Vendar so ugotovili, da so se pri sestavljanju novega tarifnega pravilnika nekoliko prenegotali in niso docela uresničili na potil, ki so jih dobili od političnih organizacij. Zato so nekateri menili, da bo treba v bližnji prihodnosti še temeljitega študija, da bi lahko odpravili opazene slabosti in še bolj približali nagrajevanje v svojem podjetju socialističnim principom in smotrom. Vendarle so pouda-

rili, da se ne bodo smeli pri tem opravičiti prenekatih in da bodo morali paziti, da bo vsakršna sprememba politično-gospodarsko utemeljena in upravičena. Kasneje pa so v razpravi drugi udeleženci konference pobijali tako mišljenje tistih tovarnišev, ki so izrazili nekatere pomisleke o vsestranosti tega tarifnega pravilnika. Sodili so, da bo večno spreminjanje nje hovega tarifnega pravilnika škodilo, da bodo ljudje imeli občutek, da se venomer nekaj spreminja in ustvarja kaos v podjetju. Menili so, da bi bilo treba enkrat za vselej sestaviti tarifni pravilnik, ki bo veljal vsaj nekaj let.

Ali je bila njihova sodba upravičena? Nikakor ne. Ne bi

smeli pozabiti, da smo lani, ko smo zastavili prve korake in se potrudili za stimulativnejše nagrajevanje, povsem jasno povedali, da smo dosegli napredek v gospodarstvu, ki terja uvajanje progresivnejše, naprednejše tarifne politike. Če hočemo iti naprej in doseči še večje uspehe v gospodarstvu, predvsem glede večje produktivnosti in storilnosti dela, Odkrito smo povedali, da v storilnosti zastajamo za nekaterimi državami ravno zaradi administrativnega nagrajevanja, ki delavce ni dovolj vzpodbujalo k delu oziroma po-

večanim naporom. Prav tako odkrito smo povedali, da smo za to, da bi naši delavci več in bolje zaslužili, to pa le ob boljsem in povečanem delu. Delavci so to razumeli. Se bolj razumejo zdaj, ko so spoznali, da jim je uvedba stimulativnejšega nagrajevanja prinesla boljše rezultate, kar se pozna v njihovih žepih.

Vendar je ob vsem tem docela jasno, da kljub uvašanju stimulativenessega nagrajevanja, še nismo na koncu poti. Ostanke starega so še v prenekatem podjetju, ker bi nankančni prehod od starega k novemu prinesel vrsto težav. Toda prav tako ni dvoma, da bo treba v bližnji prihodnosti poskušati še boljše, naprednejše oblike nagrajevanja, da bi lahko povsem izkoreninili preživelo principc tarifne politike. Zato ne bo nič čudnega, če bodo na primer v mnogih podjetjih, kjer imajo zdaj urejeno nagrajevanje po učniku, prešli na nagrajevanje po enoti proizvoda, ali pa, kjer še vedno veljajo norme, poskušati druge in boljše stimulativne pogoje. Skratka: vsakrno gledanje, da so novi tarifni pravilnik, ki narejeni v letošnjem juniju ali juliju, že dokončni, kjer ni moč nisebar izboljšati, je napačno.

DOMAČE GOSPODARSKE VESTI

- Tovarna »Galenika« bo čez mesec dni pričela izdelovati novo domače zdravilo proti tuberkulozi. Zdravilo so doslej uporabljali 1.500 bolnikov v 30 različnih ustanovah. Uspeh se doseže z novim zdravilom v 1.000 primerih. Kakih 60% bolnikov je ozdravelo, v 20% primerih pa je sledilo izboljšanje.
- Tovarna lokomotiv, strojev in mostov »Djuro Džaković« v Slavenskem Brodu je izdelala prvo Diesel lokomotivo z zmogljivostjo 400 KM.
- V rudniku Kosmaj v kolubarskem prometovnem bazenu so začeli uvajati najsoodobnejšo mehanizacijo. Z njo bodo dosegli delovni učinek 7 ton premoga dnevno na zaposlenega rudarja.
- Zgoraj omenjena tovarna »Djuro Džaković« je pred kratkim odposlala prvo pošiljko 12 parnih lokomotiv v Indijo. To so prve lokomotive, ki smo jih prodali v tujino.
- V Zenici skončavajo dela na gradnji cementne tovarne, ki bo izdelovala cement iz žlindre. Pričetna zmogljivost tovarne bo 7.000 ton cementa iz žlindre. Ko pa bo tovarna začela delati s polno zmogljivostjo, bo izdelala letno okrog 20 tisoč ton cementa, ki ga bodo uporabljali predvsem za gradnjo stanovanj.
- V prvih sedmih mesecih letošnjega leta so v naših prometovniških nakopali več premoga kot vse leto 1953 in za 13% več kot v istem razdobju lani. Tako so prometovniški do začetka preteklega meseca dostavili potrošnikom skoraj 12 milijonov ton raznih vrst premoga. Pričakujejo, da bodo do konca leta pridobili nad 20 milijonov ton premoga, kar je trikrat več kot leta 1953.
- V Makedoniji so letos dosegli velik uspeh v pridelovanju riža. Na okrog 4.000 ha riževih polj bomo letos pridelali 2.350 vagonov riža, ki bo v nasprotju s pridelkom prejšnjih let zelo dobre kakovosti.

Na kratko po oomovini

ZBOROVANJE MLADINE V DOLINI ZAVRŠNICE

V dolini Završnice na Gorenjskem se je v nedeljo, 27. septembra zbrala večtišočglava množica mladine iz vseh krajev Jugoslavije ter bližnje in daljnje okolice. V bližini spominke ptočice Dragoljubu Milovanoviću, ki so jo odkrili že v soboto, je bilo v nedeljo veliko zborovanje v okviru proslav 40-letnice KPJ in SKOJ. Med zborovalci so bili tudi člani CF ZKJ tov. Boris Ziberl, predsednik Centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije tov. Mika Tripalo in drugi.

VELICAŠTNA PROSLAVA 40-LETNICE KPJ V KRAGUJEVCU

V Krugujevcu se je v nedeljo zbralo preko 100.000 ljudi k veličastnemu zborovanju, ki so ga priredili v okviru slovesnosti v počastitev 40-letnice KPJ in SKOJ ter v počastitev pomembnih dogodkov iz revolucionarnega boja v tem kraju. Pred 24 leti, 25. avgusta 1915, se je nad 50.000 ljudi iz Sumadije in od drugod pod vodstvom KPJ zbralo v Krugujevcu na velikem zboru opozicionalne, antifašistove, pristavev Ljudske fronte svobode. Stotisočglavi množici je v nedeljo govoril član IK ZKJ Petar Stambolić.

KOROŠKI PARTIZANI V KAMNIKU

Na povabilo Zveze borcev v Kamniku je v nedeljo prispela v Kamnik delegacija članov Zveze koroških partizanov s predsednikom zveze tov. Karlom Prusnikom — Gasperjem. Kljub slabemu vremenu se je na trgu v Kamniku zbralo veliko število prebivalcev, ki so gostom izrekli dobrodošlico.

PIONIRSKI PARK V LJUBLJANI ODPRT

V nedeljo so na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprli prvi pionirski prometni park v Jugoslaviji. Predsednik občine Center dr. Stefan Soba je prerezal trak pri vvodu prometnega parka. Šeststali organizatorju prometnega parka Auto-moto društvu Ljubljana in želez, da bi temu zgledu sledila tudi ostala mesta. Pionirjem pa je zaželel, da bi našli v prometnem parku primerno razvedrilo in da bi se mnogo koristnega naučili.

OBLETNIČA PRVEGA ŠIPTARSKEGA PARTIZANSKEGA ODREDA

V nedeljo se je zbralo nekaj tisoč meščanov iz Gnjilana, Uroševca, Prištine in okoliških vasi v vasi Ramljan na proslavo 17-letnice ustanovitve prvega šiptarskega partizanskega odreda »Zejnel Ajdinis«. Na slovesnem mitingu je govoril član CK ZK Srbije tov. Miliha Kovačević.

OB JEZERU

INAŠNJA AKTUALNOST

Pomen potrošniških svetov v stanovanjskih skupnostih

Vprašanje bi se lahko glasilo: kakaj sveti potrošnikov dosele niso bili tako aktivni, tako delavni, kot mnogi drugi organi družbenega upravljanja? In: čemu nam je toliko na tem, da bi se njihovo delovanje okrepilo? Najprej odgovor na prvo vprašanje: trgovina in sploh uslužnostna obrt je bila v zadnjih letih večkrat predmet pogostih kritik in ob takih priložnostih smo radi pristavili, da bi morali biti potrošniški sveti bolj delavni in sproti odpravljati različne nepravilnosti v trgovini. Po navadi pa nismo nikoli povedali, kako naj bi sveti potrošnikov odpravljali slabosti v trgovini, pač pa smo morda tu pa tam še gramežljivo prestavili, naj bi sveti potrošnikov dobili večje pravice, več pristojnosti. Dostikrat pa je bila resnica drugačna: sveti potrošnikov, denimo v zasavskih občinah — izjema je bila delno le hrastinska komuna — niso poznali niti tistih pristojnosti, ki so jih imeli z uredbo, in navadno smo jih ne zborih volivcev kritizirali, da ničesar ne store za pocienitev različnega blaga. Malokdo pa je pomislil, da imajo naše trgovine oziroma trgovska podjetja vendarle svoje samoupravne organe, ki so v prvi vrsti dolžni smotro in pametno gospodariti ter se predvsem zavzemati za zadovoljitev potrošnikov. Po pravičju povejmo, da bi vmešavanje svetov potrošnikov v čisto strokovne zadeve trgovskih podjetij utegnilo kaj hitro škoditi, ker bi samoupravni organi trgovskih in drugih podjetij upravičeno rekli, da jim hoče neko tretji diktirati. Na

drugi strani pa je očitno, da samoupravni organi niso vselej storili dovolj, da bi odpravili čisto strokovne nepravilnosti, zato so bile kritike potrošnikov včasih povsem utemeljene. S tem pa seveda ni rečeno, da sveti potrošnikov niso imeli nobenega drugega opravka ali dolžnosti. Če bi venomer znali prisluhniti željam in potrebam ljudi, bi lahko hitro ugotovili, da je še dosti slabosti in napak, za katere so ljudje mislili, da

razvijalo vsakodnevno življenje v teh zaokroženih celotah. Ali pa stihijsko, po starem, namreč: da se ljudje med seboj sploh ne bodo poznali, si drug drugemu pomagali iz te ali one težave in skoh živeli v složnem sožitju, v vsestranskem skupnem delovanju, kjer bo vsak človek vedel, da je nedeljiv član skupnosti, da ve, kaj hoče, Odlotili smo se za drugo: za složno sožitje, za skupno premagovanje vsakodnevnih življenjskih in dru-

rečeno, da bodo sveti potrošniki v stanovanjskih skupnostih morali poznati svojo odgovornost, njene dobre in slabe strani, da bodo lahko ukrepali v zadovoljstvo ljudi. Ob vsem tem pa je nadvse važno, koga bomo volili v te organe družbenega upravljanja. Vsekakor ne ljudi, ki se ne spoznajo na mehanizem trgovine, marveč take, ki ga poznajo. Od ljudi v teh organih bo odvisno, kakšna bo trgovina, morda še

TEMELJITE PRIPRAVE ZA PROSLAVO 40-LETNICE SKOJ

Na Dobovcu

V zadnji številki našega lista smo pisali o nameravani proslavi 40-letnice SKOJ na Dobovcu. Te dni so se sešli na skupen razgovor predstavniki občinskih komitejev ZKS in LMS Zagorja, Hrastnika in Trbovelj z zastopniki OK LMS Ljubljana, na katerem so se dogovorili, da bo ta slovesnost 18. oktobra t. l. ob 10. uri popoldne na Dobovcu pri smučarski koči.

Na večer pred to proslavo se bo zbralo okrog 100 članov bližnjega SKOJ na Dobovcu in Kumu, kjer bo ob tabornem ognju tovariško srečanje članov s kulturnim programom.

Na sam dan spominke slovesnosti pa naj bi se slavje združilo s pisanim kulturnim programom, v katerem bi sodelovali recitacijski in

pevski zbor iz Trbovelj ter godba na pihala iz Hrastnika, nadalje srednješolski pevski zbor iz Ljubljane.

Izrečena je bila želja, da bi na tem slavlju govorili tovariši Ivan Bratko, ki je leta 1937 na Dobovcu vodil vseslovensko konferenco SKOJ. Pričakujejo, da se bo tega spominkeva praznovanja udeležilo preko 1000 mladincev in mladink iz zasavskih občin ter gostje iz Ljubljane, ki bodo prišli s posebnim vlakom.

Po sprejetem programu te slovesnosti je bila izražena želja, da bi mladina tudi ta praznik čim slovesnejše in v obilnem številu obhajala v okviru proslav, ki so bile prirejene v revirjih v počastitev 40-letnice KPJ in SKOJ.

so docela nepotrebne. Tu bi lahko nastopili sveti potrošnikov in s svojo družbenopolitično funkcijo prispevali k izboljšanju načina preskrbe, kulturnosti prodaje in podobno. To pa je za odgovor na drugo vprašanje.

Vendar danes rajne nekoliko več o pomenu svetov potrošnikov v stanovanjskih skupnosti. Kakor znano, je pravkar izšel osnutek zakona o delovanju svetov potrošnikov, ki bodo prilagojeni delu v stanovanjskih skupnostih. Osnutek pa dopušča ustanovitve teh organov tudi izven stanovanjskih skupnosti. Če rečemo, da bodo bodoče stanovanjske skupnosti nekakšna povečana družina vseh ljudi, življenjski vsem ali onem naselju, teritoriju ali soseski, potem je kajpak zelo važno, kako se bo

ne prvo leto, vsekakor pa kasneje, ko se bodo stanovanjske skupnosti utrdele. Sveti potrošnikov bodo v stanovanjskih skupnostih lahko igrali tolikanj pomembnovo logo, kot jo doseje sploh še niso. — Prav bi bilo, da bi osnutek nove uredbe o delovanju svetov potrošnikov resno obravnavali na bližnjih zborih volivcev, da bi ljudje lahko predlagali morebitne dopolnitve, ki se jim zde važne. Sicer pa bodo imeli tudi občinski ljudski odbor prav gotovo velik interes za plodno delo svetov potrošnikov, saj bodo leti, če bodo delavni njihova desna roka, nekakšne tipalke, ki bodo občinskimi ljudskimi odborom dragocena oporoka pri odpravljanju slabosti in pomanjkljivosti v trgovini.

Želja Yula Brynnerja

Filmski junak Yul Brynner nastopa v svojih filmih brez las. Neki reporter ga je ob priliki vprašal, v čem bi si življenje spremenil, če bi prišel še enkrat na svet. Yul Brynner je nekaj časa pomislil, potem pa je radovednemu reporterju odgovoril: »Preden bi si pa sredi glave česali«.

Sprejel je stavo

Tenorski Rudolf Schock je pred kratkim obiskal neki cirku. Ko je mladica komplekter dva tigra poljubila, je direktor cirkuša zaklical med publiko: »Sto mark nagrade dam tistemu, ki upa napraviti istak Rudolf Schock se je oglasil: »Jaz! Toda odstranite prva oba tigra!«.

Iz naših delovnih kolektivov

TAKO MAJHNE, PA ZE KAR SAME NA TRG

KAJ JE NOVEGA V TRBOVELJSKI »METALJI«

Obrotno podjetje »Metalija« je eno od podjetij, v katerih je bil razvoj tako hiter, da gradbena dejavnost ni mogla slediti potrebam in zahtevam razvoja. Čutili so, da nastajajo »ozka grla«, ker primanjkuje prostorov, predvsem skladiščnega, ki je kljub povečanemu zahtevam še vsa leta enak.

Navzlic vsemu pa se je produkcija in storilnost dela vsakozi dvignila. To najlže vidimo iz tega, ker je pri približno enakem številu delovne sile realizacija vidno rasla iz leta v leto. Dvig storilnosti je po mnenju vodilnih ljudi v podjetju posledica nagradevanja po učinku, ki so ga uveli na vseh delovnih mestih.

Z načrtno strokovno vzgojo so si v podjetju pridobili precej kvalifikirani delovni moči. Zaradi rastočih potreb pa je že

opaziti pomanjkanje takih delavcev, zlasti se vodnih instalaterjev.

Strojni park je bolj skromen, zato nekatera dela za »Metalijo« opravljajo druga trboveljska podjetja. V delavnici upajo, da se bo stanje s predvideno rekonstrukcijo delovnih prostorov izboljšalo.

Kot v vseh kovinskih podjetjih je tudi v »Metaliji« problem nakup nekaterih barvnih kovin in pločevin, izdelkov Tovarne emajlirane posode v Celju.

Vse te težave pa jih niso ovirale, da ne bi dosegli politnega in triletnega plana. Z ustanovitvijo stanovanjskih skupnosti bodo postavljene pred »Metalijo« nove naloge. Želimo mlademu, ambicioznemu podjetju, da bi jih čim uspešneje izvršilo.

IN V »MEHANIKI«?

— Izpolnili smo letni plan, — smo slišeli od delavcev »Mehanike« v Trbovljah, ko so veselo odhajali iz službe.

Pozanimali smo se pohle za delo v podjetju in namestnik direktorja tov. Voičanšek nam je prijazno odgovoril na nekatera vprašanja.

»Poudaril je, da je nagrajevanje po enoti proizvoda največ pripomoglo, da je podjetje svoj letni plan že tako zgodaj doseglo. Proizvodnja pa bi bila še uspešnejša«, je dejal, »če ne bi bilo pomanjkanja nekaterih bakrenih in aluminijevih izdelkov.«

Seveda niso vsi odelki enako uspešno poslovali. Predvsem laboratorijski zaradi neugodnih razmer na tržišču ni dosegel predvidenega plana. Upanje je, da se bo tudi to stanje izboljšalo. Za glavni proizvod v prihodnje, za novo laboratorijsko

tehtnico z ahatnimi ležaji in izboljšano rotacijo je opaziti še sedaj na trgu veliko zanimanje.

V zadnjem času je najbolj uspešna proizvodnja elektrova-

KAJ PA PRI ELEKTRO-STANDARU?

Marsikdo, ki vidi skromne prostore, v katerih se stiska »Elektro-Standar«, ne veruje, da je izbira izdelkov, ki jih izdeluje to podjetje, tako velika.

Naj naštejemo samo nekatero: pralni stroji, stojčji boilerji, kuhalni lonci, enoploščni kuhalniki, več vrst električnih peči, deset vrst namiznih svetilk, vodotesne svetilke za kleti, tekstilna mazalke ter raznovrstni instalacijski material.

Kot vidimo, so to v glavnem izdelki za široko potrošnjo. Teh

rovalnega in elektrosplošnega materiala. Razen varovalnih patron bodo v »Mehaniki« pridobnje začeli izdelovati varovalne in izklopne avtomate. V načrtu pa imajo še proizvodnjo visokoh — in nizkonapetostnih varovalk za radijske sprejemnike in motorna vozila.

Seveda bo izdelava teh novih izdelkov precej bolj komplicirana. Zato bo potrebna rekonstrukcija strojnega parka.

Za uspešnejše delo mislijo sodelovati s Tovarno keramičnih izdelkov na Izlakah.

Tudi v tem podjetju so nesreče pri delu problem, proti kateremu se bori na vse načine. Kupili so zvočno aparaturo, s katero bodo delavcem v odmorih in pred delom razen različnih razlogov in opominov nevsiljivo postredovalni pouk, da je treba biti pri delu previdni.

Na koncu je tov. Voičanšek še poudaril, da upa, da bo njihova tovarna v dolgoletnem času osvojila proizvodnjo vsega elektrovarovalnega materiala.

Tudi mi želimo, da bi podjetje v svojih namerah uspešno, k uspešni izvršitvi letošnjega proizvodnega plana pa prizadevnemu kolektivju čestitamo.

Našemu sodelavcu so v podjetju povedali, da kanijo graditi novo tovarniško poslopje na mestu starega rudniškega skladišča nasproti gostilne Dreo. Sedanjih prostorov pa ne bi opustili, ampak uporabili kot montažni oddelk za enoploščne kuhalnike, katerih sestavnih delov pošiljajo druge tovarne, kot »Trenta« iz Bovca ter »Eta« iz Cernega. S tem bi pridobili 30 novih delovnih mest, kjer bi zaposlili v večini nekvalficirano delovno silo, predvsem žensko.

Upam, da bomo za praznik republike zopet kaj napisali o tem podjetju, ker mislijo takrat izpolniti letni plan.

KAJ NAM PRIPRAVLJA »VARTEKS«

Ker menimo, da bo naše bralce zanimalo, kaj nam bodo nudile naše konfekcijske tovarne za jesen in zimo, se je naš sodelavec ogledal v prodajalni »Varteks« v Trbovljah.

V poslovalnici so mu povedali, da je za zimo že vse pripravljeno. Zaloga je izredno velika in raznovrstna, posebno otroška konfekcija je dobro zastopana.

Kot novost postavlja »Varteks« na trg lepe zimске plačje v vseh barvah. Ti plačji so izdelane koproducenta tovarne »Kamensko« iz Zagreba in so poceni. Tudi drugi koproducenti »Svila« iz Varaždna je postavila na trg novosti. To so vse vrste »bunde«, posebno še za otroke od treh let starosti naprej.

Skoda, da je tako dobro zalozena trgovina stisnjena v tako skromnem lokalu.

Povedali so nam, da bi potrebovali vsaj trkrat večjo prodajalno. »Varteks« bi bil pripravljena precej žrtvovati, če bi dobi primerne prostore.

ZBORI ZAVAROVANCEV V MESECU OKTOBRU

Na zadnjem posvetu tajnikov občinskih sindikalnih svetov v Ljubljani je bilo sklenjeno, naj sindikalne podružnice in sindikalni sveti pomagajo pri organizaciji zborov zavarovancev, na katerih bodo člani skupščine okrajnega zavoda za socialno zavarovanje in podružnic poročali o delu in nalogah na tem področju. Po vsej verjetnosti bodo ti zbori združenji z zbori volivcev proizvajalcev.

IZ DELOVANJA SAMOUPRAVNEGA ORGANA PODRUŽNICE SOCIALNEGA ZAVAROVANJA V ZAGORJU

Večje pravice terjajo večje obveznosti

Organi družbenega upravljanja dobivajo vse večje pristojnosti, dolžnosti in pravice. Takšen je naš družbeni razvoj in razumljivo je, da posvečamo razvijanju samoupravnih organov vse potrebne pozornost. V vsakdanji praksi pa nekateri organi družbenega upravljanja vse preradi pozabljajo, da pravice ni brez dolžnosti in naporov. Zakaj ta uvod?

Pred seboj imam polletno poročilo podružnice socialnega zavarovanja v Zagorju oziroma poročilo o delu skupščine in izvršnega odbora te ustanove. Na dvaselilih straneh je opisano delo teh samoupravnih organov od pričetka leta 1959 do konca junija letos. Problematika njihovega celotnega dela je izredno pisana, saj upravljajo ne le velikkanska sredstva, marveč imajo opravka z ljudmi, ki sicer izpolnjujejo svoje obveznosti do socialnega zavarovanja in zato dobivajo potrebne oskrbe, bodisi zdravstveno ali drugačno, vendar se velik del ljudi, ki upravljajo in urejajo vse te zamotane zadeve, zaveda, da so dolžnosti teh ljudi ogromne, kajti na skrbi imajo delovnega človeka in njegove probleme, ne pa sredstva, ki so samo pripomoček za izvajanje nalog. In vendar ljudje še niso v celoti zavedljivi s to skrbi. Dostikrat zato, ker ne poznajo zapletene mehanizma socialnega zavarovanja zdravstvene službe in podobno, še večkrat pa zato, ker je ta skrbi preopasna ali pomankljiva.

Ravno v tem pogledu organ družbenega upravljanja v tej ustanovi ni dovolj storil. Premalo je bilo stikov z zavarovanci, premalo je bilo širokega pojasnjevanja, da imajo zavarovanci raven pravic, da imajo dolžnosti, da so zavarovanci vse preradi pinalali svoje miselnosti in sodbe organu samoupravljanja. Ni dvoma, da bi tako obsejstransko sodelovanje koristilo enim in drugim, predvsem pa se lahko na ta način odstranile številne pomanjkljivosti in slabosti, ki so fosno malenkostne in posledica nepoznavanja ali pa pre-

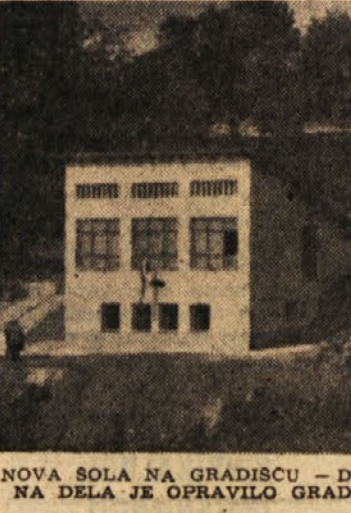
pletega poznavanja pravic in dolžnosti.

Tega se skupščina socialnega zavarovanja kot njegov izvršni odbor menda v celoti zavedata. Ko je prišlo lanj do alternativne ali opusitvi skupščine socialnega zavarovanja ali pa ji dati večje pristojnosti, so vsi odborniki v prvi alternativi zasutili nevarnost, kajti opusitev skupščine bi dejansko pomenilo oziati ali pa celo zavirati razvoj družbenega upravljanja na tem področju. Vendar pa v zahtvi po večjih pristojnostih ni bilo opaziti povečane odgovornosti, ki bi ji bil tedaj izpostavljeni organi te ustanove. Vse premalo je med posamezniki odborniki zavestno za poglabljanje in splošne predpise in ovirne, ki določajo delo te važne ustanove, res pa je, da so te uredbe izredno zapletene, kajti upravljajo se milijarde, ki jih daje družba v te namene.

In naposled še nekatere druge zadeve okrog njihovega dela. Skupščina in izvršni odbor so se uspelo v tem obdobju razčistiti marsikatero važno vprašanje. Dala je vrsto pobud predvsem za osnivanje higijensko-tehnične komisije pri občinskem ljudskem odboru, pobudo zboru proizvajalcev pri občinskem ljudskem odboru, da na eni strani razpravlja o stanju zdravstvene službe in sploh problemih podružnice soc. zavarovanja in se o nekaterih drugih predlogih, ki pa kot kaže, niso bili izvršeni. Skupščina se je zavedala pomena ureditve teh problemov, zato je temboj čužno, da glede izpinitve predlogov niso dali odgovora. Uspehi, doseženi v zdravstveni službi so sicer vidni, vendar še ne tolikšni, kot bi bilo glede na urejenost zdravstvenega doma zaželjeno. Videti je, da bo treba še obilo naporov predvsem samoupravnih organov, da se bo zdravstvena služba še bolj približala zavarovancem, kajti od tega je marsikaj odvisno, predvsem pa izboljšanje medsebojnih odnosov.

NOVA SOLA NA GRADIŠČU - DOLE PRI LITLI - ZAKLJUČNA DELA JE OPRAVILO GRADBENO PODJETJE IZ HRASTNIKA

V prihodnjih dneh bodo v Zagorju zbori zavarovancev. Prav bi bilo, da bi dali ti zbori nove pobude za ureditev tega ali onega vprašanja ali pa večje sodelovanje zavarovancev v samoupravljanju, kajti te sedaj bodo prihodnji rezultati boljši oziroma vidnejši.

NOVA SOLA NA GRADIŠČU - DOLE PRI LITLI - ZAKLJUČNA DELA JE OPRAVILO GRADBENO PODJETJE IZ HRASTNIKA

POZARNO-VARNOSTNI TEDEN V ZAGORJU

Od 28. septembra do 4. oktobra bo tudi v Zagorju teden požarne varnosti. Vsa zagorska gasilska društva so se temeljito pripravila, da bi v teh sedmih dneh resnično poskrbela za varnost skupnega premoženja pred požari ali drugimi nesrečami. Posebno je treba omentiti namen društev, da v tem tednu pregleda vsa ostrejša oziroma podstrejša stanovanjskih hiš in objektov družbenega premoženja. Podstrešja so včasih leglo najrazličnejše ropotije, ki predstavljajo resno nevarnost pred požari.

Gasilska društva pa namestoj prirediti v tem tednu samostojne in skupne gasilske vaje. Gasilci bodo pregledali svoje orodjarne in sploh poskrbeli, da bo orodje, ki ga utegnejo potrebovati pri svojem posredovanju, v redu in pri roki. Sklenili so prirediti tudi več predavanj strokovne narave, za zaključek pa na posebnih sejah pregledati uspehe in neuspehe svojega dela v tednu požarne varnosti.

O DELU OKRAJNE POŠTE

O delu okrajne pošte v Trbovljah se zelo malo zve za njihove rezultate in prizadevanja za zadovoljitev potrošnikov in planskih nalog.

Mimogrede povedano: okrajna pošta še vedno posluje za področje bivšega okraja Trbovlje, v katerem so vse pošte razširjene na področju obseznega teritorija od Dobovca do Trojan.

Iz podatkov o izvršitvi plana okrajne pošte v prvem polletju 1959 razvidno da je bil plan FPT uslug izvršen z 48 odst. plan dohodkov s 83 odst. in plan delovnih enot s 46 odst.

IZVOLILI SO DELAVSKI SVET

Delovni kolektiv Trboveljskega podjetja »I. junij« v Trbovljah je v soboto 20. septembra izvolil svoj delavski svet, takoj potem ko je prejel odločbo od ObLO Trbovlje o konstituiranju podjetja. Z izvolitvijo tega organa bo delovni kolektiv praktično prevzel upravljanje svojega podjetja. — Sedaj aktivno pripravljajo še ostale akte, potrebne za konstituiranje podjetja, in sicer pravila podjetja ter njegov tarifni pravilnik.

IZ STROJNE TOVARNE

V Strojni tovarni Trbovlje so pričeli s pripravljalnimi deli za obracun po ekdnomskih enotah, kar bo terjalo obilo dela in bo treba za stvar zainteresirati tudi člane delovnega kolektiva.

Razveseljivo je, da se je tudi STT kot večje in komplicirano podjetje lotilo priprav za ta način dela, kajti v Jugoslaviji je tak način obracunavanja uvedlo deslet 70 industrijskih podjetij.

»SVOBODA« V ZAGORJU PRED OBČNIM ZBOROM

Usmerjenost v programu dela

Poldruge leto je minilo od rednega in dobro leto od izrednega občnega zbora »Svobode« Zagorje. Torej obdobje, ki je sicer v življenje neke organizacije ali društva razmeroma kratko, ki pa vendarle nudi možnosti za presojo udeleževanja, predvsem pa za presojo, ali je institucija opravila svoje dolžnosti ali ne.

Vseh načrtov društvo resda ni izpolnilo, ki si jih je zastavilo v svojem programu, toda doseglje je preokret splošnega delovanja s tem, da je znova privabilo občinstvo na svoje prireditve. To zadnje je tembolj dragoceno, ker zadnja leta publika skoroda ni poznala vsestranske oziroma sialne društvene dejavnosti. Četudi je bilo društveno delovanje vseskozi usmerjeno v množično pridobivanje aktivnih in podpornih članov, je to uspelo upravi društva je deloma. Vendar pa je dosežena druga, prav tako važna pridobitev: ljudje so pokazali, da si žele najrazličnejših stvaritev, počeni od držanskih do izobraževalnih.

In kakšen naj bi bil občni zbor? Predvsem je v društvo mnenje, naj bi usmerilo pogled naprej. Velike važnosti je, kakšne programe si bo društvo zadalaj za prihodnje obdobje, katere oblike dela namerava okrepiti in jih postaviti v osredje.

Eno od najbolj pomembnih delavski svet Rudnika Trbovlje-Hrastnik je na svoji zadnji seji obravnaval in potrdil poročilo UO, ki je v vmesnem času zasadal petkrat. Nato je razpravljalo o proizvodnji rudnika v prvih 8 mesecih letošnjega leta ter ugotovilo, da je produkcija v sorazmerju z istim obdobjem lanskega leta letos 5,2% večja, medtem ko je za 1.880 ton manjša, kot pa je bilo planirano za leto 1959. Vzrok izpada v proizvodnji je predvsem iskati v znatno slabših delovnih prilikah, kot pa je bilo pričakovano, vendar se bo stanje v naslednjih mesecih popravilo, zlasti še, ker so letni dopusti v glavnem že izčrpani. Tudi remont separacije so na rudniku uspešno končali, tako da tudi tu ne bo v prihodnje več motenj.

PROIZVODNJA ZA 5.2% VEČJA

Nadalje je DS pregledal izvršitev investicij v I. polletju. Sprejel je na tem zasedanju med prvimi podjetji v občini pravilnik o razdeljevanju in oddaji stanovanj, v skladu z določili zakona o stanovanjih, ki je stopil v veljavo z 22. julijem t. l. Ob tej priliki je DS potrdil prenos osnovnih sredstev na podjetje Elektro-Trbovlje (določeno električno omrežje) na Strojno tovarno Trbovlje (stanovanjsko hišo Stara glazuta) in na ObLO Hrastnik (stari rudniški objekti). Na zasedanju so končno izvolili tudi stalno komisijo za izvajanje določil tarifnega pravilnika ter finančno komisijo. Delavski svet je potrdil še službena potovanja v tujino in štipendije.

Sodobno gospodinjstvo

ŠT. 7—8/59

Zadnja, dvojna številka »Sodobno gospodinjstvo« je izšla že v 2000 izvodih, kar nedvomno pomeni, da si je s svoje vsebino upravičeno svoj obstoj in se izredno uveljavila v gospodinjstvih. Tako je postala revija »Sodobno gospodinjstvo« ena izmed najbolj razširjenih slovenskih periodičnih publikacij, saj pa je tudi posega v področje, ki je zelo aktualno. Razvoj gospodinjstva v napredni smeri danes ni le stvar posameznih družin, temveč vse družbe.

Zadnja številka revije prinaša uvodnik o skrbi za otroke v stanovanjskih skupnostih. S področja gospodinske tehnike najdemo v njej članek o hladilnikih, tj. so

prodrli že v mnoga naša gospodinjstva. V članku o umetnih snoveh bo našel marsikdo zanimive podatke o lastnostih umetnih snovi, iz katerih izdelujejo različne gospodinske predmete. Revija obvešča tudi o novostih v trgovini s kemičnimi izdelki za uporabo v gospodinjstvih. V času, ko tudi pri nas prodirajo na trg izdelave iz umetnih vlaken, je zelo aktualen članek o pranju takih tkanin. Marskoga bo navdušil članek o akvarijih v stanovanju in o njihovem mestu med ostalim pohištrom. Članek je opremljen s ilustracijami.

S področja prehrane prinaša revija članke o delu s sokovnikom, o zastrupitvi, o vrednosti globoke hladnih živil, o problemu preskrbe s beljakovinami v vegetarijanski prehrani, o paprikah in paradizniku o zelenjavi v gospodinjstvu, različnih vrstah sira štiri opoldanske jedilnike, recepte za konzerviranje sadja in zelenjave, recepte za pripravo dvojčane in recepte za pripravo jedil, s katerimi postreže gostom.

Razen tega prinaša revija navrote za oblačenje, pletenje in negovanje cvetlice lončice.

Revija izdaja Centralni zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani. Izhaja mesečno ter stane njena letna naročnina 400 din.

- NAROCNIKI ZASAVSKEGA
- TEDNIKA IMAJO PRI
- MALIH OGLASIH.
- OSMRTNICAH IN ZAHVA
- LAB 50-ODSTOTNI POPUST

Avgust Fabjančič Naročilo

Okoličini, najbolj izobražena — on pa sin revnega kajzarja, navaden delavec v tovarni. Ali se Olga ne šal? Leta 1940. Hitlerjeva vojska je povzročila v uničujoče prodirala in podjarmljala državo za državo. Tudi v Jugoslaviji je bilo že takrat napeto vojno vzdušje. Ko so novinci odhajali k vojakom, so jih spremljali starši, bratje, sestre, prijatelji in znanici. Ni bilo tistega razkošnega petja in vriskanja kakor včasih. Vsi so bili resnih obrazov, kakor tudi njih spremljevalci.

Nekako boječe se je šel Izidor posloviti od Olge. Ko se ji je približal, je opazil, da je čudno zamišljena, kakor je še nikoli ni videl take. Ze pripravljjen krasen šopek rdečih nageljnov in rozmarina mu je pripelala na prsi, ga objela in vroče poljubila na ustnice. Na svojih licih je začutil gorke solze, ki so Olgi polzele iz njenih lepih oči. Bridko je zavzdihnila: »Ne pozabi me, piši mi pogostoma in srečno se vrni!«

Teško sta se razšla. S solznimi očmi je zrla za njim, ko je odhajal. Izidor ji je od vojakov poposto pisal, od Olge pa je prejel pisma, polna ljubezni. Ke je pismo prejel od nje le dan pooneje, kakor ga je pričakoval, je bil ves potrt in otožen ter ni imel občank. Kar naenkrat so pa prenehala prihajati pisma od Olge. Le kaj se je z Olgo zgodilo, je žalosten premišljeval noč in dan. Šele čez čas mu je neki prijatelj pisal, da se je Olga na prigravjanje staršev poročila z Ludovikom Strnadom, edinim sinom posestnika v sosedni vasi.

Ta novica ga je trenutno zasekala v dno srca. Pa kmalu se je pomiril

zavedajoč se, da je ne bi mogel nikdar vprašati ne za roko ne za srce, ker nima ne imetja ne primerne izobrazbe. Za spomin mu je ostal samo še suh šopek nageljnov in rozmarina, ki mu ga je Olga dala ob slovesu: Ta šopek je zavlil v papir in ga imel bolj skrbno shranjenega kakor vsako drugo stvar. Spominjal se je, da so ob slovesu padale na njegova lica Olgine solze in se na njih posušile. Mnogokrat, kadar je bil sam, je poljubljat ta uveti cvet, kakor da hoče počiti posušene solze, s katerimi je bil ta cvet orosen...

Leta 1941 je Hitler s svojo vojsko navalil tudi na Jugoslavijo. Ze v prvih dneh je bil Izidor ujet in kot ujetnik odveden v Nemčijo. Več mesecev je preživel po raznih taboriščih, dokler ga niso dali nekemu velikemu kmetu za hlapca. Pri tem kmetu je imel na skrbi trideset glav goveje živine in dva para konj. Mnogo je moral delati, in to le za samo hrano. Večkrat je pisal svojim domačim, prejel pa ni nobenega odgovora. Odgovora tudi ni mogel dobiti, ker so mu pošto zadržali. Prav nič ni vedel, kako je doma, kakšen je položaj na raznih bojiščih in kako se vse razvija. Njegov gospodar mu je le povedal, da so Nemci zavzeli že vso evropsko Rusijo, sedaj gredo nad Azijo. Afrika je že njihova, v Avstraliji pa jih že komaj čakajo. Z Ameriko bo še prej konec kakor z bivšo Poljsko. Se nekaj mesecev in Nemčija bo gospodar vsega sveta.

Trdo, kakor ledena toba, so padale te besede na Izidorjevo dušo. Četudi

ni bil šolan človek, se mu je v srcu vzbudil trdozvraten odpor proti zakletemu tlačitelju narodov. Kot nikoli prej se mu je prebudila borbeno slovenska zavest in z največjim gnevom v srcu je zakrčkal z zobmi: »Ah smo res obsojeni samo za sužnje in hlapce tem hitlerjevskim zverem?! Če ne bo rešitve, rajši v smrt kakor sužnost!«

Spomladi 1944. leta se je po naključju sešel z nekim Slovencem, ki mu je povedal samo to, da je doma iz Slovenije, ime pa mu je Tonček. Prav ta Tonček je bil zelo dobro poučen o celotnem svetovnem položaju. Povedal je Izidorju, kako se bjuje proti okupatorju silna borba. Rusija mogočno pritiska na rajh, zavozniki da bodo napravili invazijo, za katero so vse priprave v polnem teku, partizanska vojska pa zadržuje Nemcem v Jugoslaviji poraz za porazom. Le kratek čas je še, ko se bo zrušil Hitlerjev tretji rajh.

Izidor je bil nad tem ves navdušen. Najraje bi bil kot ptica poletel v Jugoslavijo ter pograbil za orožje. Tonček je takoj uganil, kaj se dogaja v Izidorjevi duši. Obljubil mu je, da se bosta kmalu zopet sešla.

Tisto noč Izidor ni mogel spati. Samo na to je mislil, kako bi od tam ubežal. Domisliiti pa si ni mogel nič pravega. Od takrat so mu bili dnevi še daljši kakor prej. S težavo je opravljal svoja dela ob slabi hrani in ponoči od samega premišljevanja kar ni mogel spati.

Čez nekaj dni se je Izidor spet sešel s Tončkom. Saj ni vedel, kako bi prišel z njim v stik. Zato pa je poskrbel Tonček, ker je vedel, pri katerem kmetu je Izidor zaposlen. Kaj kmalu ko sta se začela pogovarjati, je Izidor Tončku zauval, da bi rad pobegnul, če bi to le bilo mogoče.

«Saj to sem pričakoval od tebe», je odgovoril Tonček. »Za nekaterim sem pomonal, tudi teh lahko, samo če hočeš. Čez teden dni si že lahko v Sloveniji.«

(Tutje prihajajo)

REZERVRIRANO ZA ŠPORT

RADIO

SREDA 30. septembra

9.35 Mladi pevci in godci v preteklem letu

9.00 Radi bi vam ustregli

10.10 Panoramski vzhodni melodij

10.45 Poje mešani zbor France Prešeren iz Celja p. v. Jožeta Korena

11.25 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev): Vodnjak spominov

12.00 Ansambel Srečka Dražila

14.10 Od popevke do popevke

14.25 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponov.) — Jože Belin: Najtrši oklep

16.00 Naši popotniki na tujem — Janez Zor: Sovjetska zveza

17.10 Utrga mi še rožico...

18.00 Po tovarnah in trgovinah

18.45 Razgovor o mednarodnih vprašanjih

20.00 Revija zabavne glasbe

SMRTI

BREZICE: Anton Novak, upokojenec, Zankot 44, star 42 let; Arkanđij Hvatov, upokojenec iz Sevnice, star 67 let.

TRBOVLJE: Angela Kovar, gospodinja iz Trbovelj, stara 70 let.

ROJSTVA

TRBOVLJE: Ani Tomej, Trbovlje, hčerko; Karolina Kralj, Hrastnik, hčerko; Karolina Dornik, Zagorje, hčerko; Nevenka Janežič, Trbovlje, hčerko; Slavka Drnov-

sek, Trbovlje, sina; Miroslava Pavlova vas 33, sina; Anica Uršenko, Zagorje, hčerko; Martina Pošabal, Trbovlje, sina; Olga Pašter, Trbovlje, sina; Magda Zagar, Trbovlje, sina; Draga Vozelj, Trbovlje, hčerko; Ljudmila Kolar, Trbovlje, sina; Jožeta Lesnjak, Hrastnik, hčerko; Antonija Cenčkar, Trbovlje, hčerko; Katarina Jazbinšek, Hrastnik, sina.

BREZICE: Alojzija Jerbič, Brezice, sina; Apolonija Uršič, Raka, sina; Tereziya Prosenik, Selce 13, sina; Antonija Vogrinc, Trnje 19, sina; Draga Pavlič, Kraljevec 38, L.R.H., hčerko; Angela Colarič, Mrtvice 28, sina; Anica Markovič, Savski Marof, sina; Marija Agrež, Pavlova vas 33, sina; Anica Uršenko, Ješice 13, sina; Jožeta Korošec, Konjsko 12, sina; Danica Sošar, Bistrica ob Sotli, sina; Rozalija Kovačič, Videm-Krško, sina; Branka Strunjak, Rožga 28, hčerko; Antonija Zevnik, Catež 27, hčerko; Augeniya Mikeln, Videm-Krško, hčerko.

POROKE

TRBOVLJE: Ivan Hostnik, strugar iz Trbovelj in Lidija Jeršin, delavka iz Litije; Anton Hrbar, delavec iz Marija Reke in Marija Golob, šivilja iz Trbovelj.

BREZICE: Porok ni bilo.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

RUDAR 7:0 PROTI IZOLI

Slabo deževno vreme je sprejelo v nedeljo v Trbovljah na stadionu SD Rudarja v goste enajstoročno iz Izole. Okrog 100 gledalcev je prisostvovalo tekmi, na kateri je priložnost dosti golov. Kar sedemkrat so potresli napadalci Rudarja mrežo gostov. Sam rezultat je res visok, gostje iz Izole niso bili ravno tako slabi in so se do konca igre srčno borili vsaj za čestni gol.

MALI ROKOMET PARTIZAN MIRNA : PARTIZAN RADEČE 25:21 (12:13)

V Mirni je bila v nedeljo odigrana prvenstvena rokometna tekma v okviru okrajne rokometne lige Novo mesto. Srečali sta se ekipi TVD Partizana iz Mirne in Partizana iz Radčev. V enakovredni igri je zmazala radeška ekipa, ki je domaćine premagala prav v zadnjih minutah. — Pri Radčeah sta bila najboljša vratar Kranjec in Mrežar.

SPORTNA DEJAVNOST V LITJI

V novi sezoni zastopajo Litijo 3 moštva v reorganizirani ljubljanski nogometni podzvezi, v katero so bila na novo vključena še 4 moštva iz Zaslavia. Ki so prej tekmovala v celjski podzvezi. Do sedaj so bila v tem tekmovalnem odigrana 3 kola, ki so pokazala dobro pripravljenost litijskih nogometašev, kar potrjuje uspešen start.

Najbolj uspešno je bilo člansko moštvo, ki je bilo lanske leto edini resni tekmeč ljubljanski Litijci in Knaus. Opredeljen je v drugi polovici igre spet pogodil, nasprotni-koš mrežo in povisil uspeh na 8:0. Gostje so z avtogolom povečali rezultat na 8:1 in končno je stopil v akcijo še Sorl, ki je žogo streljal iz daljave a se je ta od- bil. Sorl je streljal ponovno in Knaus je samo še potrdil končni rezultat 9:1. — Igralci iz Izole so tudi niso imeli sreče. Visok rezultat za Rudarja pa ni poudaril igre domačih, saj so v drugem polčasu spet preveč kombinirali in zaustavljali igre.

ROKOMETNA LIGA ZMAGA V AJDOVŠČINI

Z nedeljsko zmago v malem rokometu v Ajdovščini se je ekipa Rudarja zasidrala na tretjem mestu lestvice takoj za Brankom in Odrdomom. Rokometaši Rudarja so v Ajdovščini zaigrali lepo in borbeno ter so ves čas tekme vodili. Rezultat prvega polčasa je bil 8:5 v korist gostov. Ta naskok so rezervirani povečali tudi v drugem delu igre, tako da končni rezultat litije v korist Rudarja.

V nedeljo, 4. oktobra, je prost dan, naslednje kolo pa bo Rudar igral 11. oktobra doma in sicer z Odrdomom.

PROLETAREC : PAPIRNICAR (VEVČE) 6:1

»V slabem vremenu in v blatu je Proletarec izvojeval poseben zaslužen zmagi. Obilo priložnosti pred golom je Papirnicar uspešno realiziral — dosegel je 6 golov. V obrambi pa se je izvrstno obnesel, sicer napadalec Ogrinc, ki je hladnokrvno in učinkovito zaustavljaval napade gostov. Moštvo je igralo pomlajeno, ker je bilo nekaj starejših igralcev kaznovanih.

PIONIRJI PROLETAREC : RUDAR 6:2

Mladi Rudarjevi igralci so bili tehnično boljše od zmagovalca in so se na bližnjem terenu bolje znašli. Na terenu so igrali bosi, kar jim je omogočilo boljše igranje, medtem ko so domači igrali v sicer z Odrdomom.

LJUBLJANSKA NOGOMETNA PODZVEZA BRATSTVO IZ HRASTNIKA SE NADALJE VODI

V ljubljanski nogometni podzvezi je bilo v nedeljo doseženih nekaj presenetljivih rezultatov. Najbolj je izbrskalo v Hrastniku na svojem igrišču premagalo z visokim rezultatom Duplino s 6:0. Domačini so bili ves čas tekme v premoči, gostje pa so se kljub porazu borili do zadnjega sekunde, arde in borbeno. Gole so dosegli Jager 3, Štihar, Trinar in Kavšek pa po 1. — Sodnik Govli iz Ljubljane ni sodil ravno najboljšo.

V nedeljo bo Bratstvo igralo s Svobodo v Kisovcu.

ZAHVALA

Ob teški izgubi naše ljube žene, mame in stare mame

PEPCE ČEŠEK,

rojene Spec, se iskreno zahvalujemo vsem, ki so ji darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Družine Češek, Borštnar, Boidin in Spec.

MALI OGLASI

Pet hiš na prodaj Vodenska 6. — Dvosobno stanovanje vseljivo. Poizvedbe: Stefanija Bartoli, Trg revolucije 17/d.

Iščem tovariša, samskega, ki bi mi pomagal pri popravilu hiše. Za uslugo mi nudim podstrešno sobo. — Naslov v upravi lista.

MOPED »Berva«, nov, prodam. — Cankar, Trbovlje Klek 4.

KINO

Kino »Delavski dom« v Trbovljah: 30. septembra in 1. oktobra ital. film »Poje Tomi Sitelj«; 2. do 5. oktobra mehkiški barvni film »Glasba v moji dobi«; 6. oktobra poljski film »Eroica«; 9. do 11. oktobra ital. barv. cinema film »Jez na Pacifiku«.

Kino »Svoboda« — Trbovlje: 30. septembra in 1. oktobra ital. glasbeni barv. film »Casta Diva«; 2. do 5. oktobra ital. barv. cinema film »Klasične zgodbe«; V nedeljo, 3. oktobra mladnska predstava ob 19. uri »Klasične zgodbe«. Znotraj dne 2. oktobra predstava ob 20. uri »Klasične zgodbe«.

NOGOMET V BREZICAH

V nedeljo so se pomerili v Brezicah v prvenstveni nogometni tekmi dolenjske nogometne podzveze NK Brežice in NK Senovo. Zmagali so zaščitno domačini z rezultatom 5:1 (4:0). Nekaj desetih gledalcev je po dežju na razmočenem igrišču opazovalo srečanje, v katerem so bili domači igralci favoriti. Zaradi slabega terena je bila igra težavna in slaba. Domačini so bili v očitni premoči, vendar niso pokazali svojega znanja, drugače bi bil rezultat doštevilen. Odlikovali so se Kolar, Drobnič, Fajn in Živkovič. Gostje so bili po pokazani igri neenakovredni nasprotniki, vendar so igrali ostro in požirvalno. Zelo dober je bil vratar in mladi Gaberčič. Strelca za domače: Lojze Drobnič 3 goli in Sokovič po 1 gol. za goste pa je dal častni strel Kopun.

Tekmo je vodil zelo dober sodnik Očen iz Ljubljane ob pomoči Balona in Vidmarja iz Brezice.

V nedeljo bo NK Brežice gostovali v Novem mestu pri garniziji, ki igra izven konkurence v 5. kolu pa bo klub imel doma v gosteh moštvo »Elan« iz Novega mesta.

SINDIKALNO MOŠTVENO PRVENSTVO TRBOVELJ V ŠAHU

V torek, 22. septembra se je v domu SD Rudarja v Trbovljah začelo sindikalno moštveno prvenstvo Trbovelj v šahu, ki ga prireja občinski sindikalni svet. Moštva so bila po žrebu razvrščena takole:

1. Rudnik I, 2. Rudnik II, 3. Strojna tovarna (ŠTT), 4. Mehniška 5. Elektro-Standard, 6. ObLO Trbovlje, 7. Metalija, 8. Cementarna, 9. Elektrarna, 10. Rudnik III.

V prvem kolu je drugo moštvo Rudnika doseglo protitakmovalni neodločen rezultat z Elektrarno. ŠTT je zanesljivo premagala Cementarno s 4:2, ObLO pa je premagal Elektro-Standard z minimalnim rezultatom 3,5:2,5. Iz nerazumljivih razlogov niso prišla na tekmovalna moštva Rudnika I in III ter Mehniška in Metalija.

PRED OBČNIM ZBOROM SINDIKATA PROSVETNIH DELAVCEV

Priljubljeni mesec bodo imela dosedanja društva učiteljev in profesorjev izredne občne zbornice, na katerih bodo na področju občin izvedla na IV. kongresu Zveze sindikatov določene reorganizacije.

PREKLIC

Preklicujem in obžalujem, kar sem izrekel Mariji Vrečar, Trbovlje, Dobrna 6. — Franc Rostohar, Dobrna 6.

PIONIRSKI KOTIČEK

Rešitev nagradne premikalnice iz 36. številke Pravilna rešitev nagradne premikalnice iz 36. številke našega tednika se glasi: 1. NOGA, 2. ROKA, 3. ČELO. Zrebi je priložil nagrado za rešitev premikalnice Mihalč TOMSE, učenci 4. razreda osnovne šole na Catežu, pošta Brežice. Knjižno darilo ji bomo poslali po pošti.

UREDNIŠTVO

Nov nagradni magični kvadrat za pionirje

Prestavite v spodnjem magičnem kvadratu črke tako, da boste dobili vodoravno in navpično v 1. vrsti geometrični lik, v 2. vrsti podvodno žival, v 3. vrsti kosilo in v 4. vrsti strupeno kačo (množi).

A A B B
D D E E
G I K K
O O R R

Za pravilno rešitev imamo pripravljeno lepo knjižno nagrado, ki jo bomo podelili po odločitvi žreba. — Rešitev nam pošljite čimprej na naše uredništvo. — Ko nam boste pisali, ne pozabite navesti razen svojega imena še razred šole, ki jo obiskujete, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

Vsem mladim bralcem lepe pozdrave!

UREDNIŠTVO

17. — Ko so se rokovnjači zavedli, da stoji pred njimi njihov poglavar Gropa, ki se je tu za Nandeta razglasil, so se mu hiteli opravičevati. Da ga niso spoznali že prej, ko sta pila z Blažem, je bilo krivo to, ker svojega poglavarja sploh niso poznali brez maske. Gropa je zapodil oba rokovnjača po njunih peteh, naročil beraču, naj se nocoj ukrade oskrbniku najboljšega konja, in pridržal Tončka.

18. — Ko sta ostala v sobi sama (krčmar je nezavestnega Blaža medtem odvedel v vežo), je Gropa potpal Toneta po denarju. Videč, da ga hoče kobilar opehariti, mu zaluča v obraz, kje in kaj je vse za ukradene konje iztržil. Tonček je prebledel, strah ga je postal pre možen, ki vse ve, še ono, kar se je zgodilo, ko ni bilo nikogar zraven. Brez besed je segel še enkrat pod pazduho in privlekel na dan ostali denar.

19. — Gropa mu porine te cekine nazaj in prida še nekaj denarja z mlze. Zagrozi mu pa, da bo drugič za tako goljufijo prejel rokovnjaško plačilo. »Mojšter Gropa, nikoli več!« reče skesano Tonček. Ko mu je poglavar še naročil, naj odpelje oskrbnikovega konja, ki ga bo nocoj Tomaž ukradel, Tonček odide, Gropa pa pokliče krčmarja Jošta in mu naroči, naj mu prinese papir in črnilo.

20. — Drugo jutro so kamniški meščani s strahom ogledovali papir, ki je bil nabit na mestnih vratih. Na njem je bila narisana velika roka in konjska glava, spodaj pa zapisano, da rokovnjaški poglavar ponuja še enkrat večjo vsoto za oskrbnikovega konja kot pa oni za rokovnjaško glavo. — Ko se je oskrbnik Poljak prebudil, so ga obvestili, da je ponoči iz njegovega hleva izginil najboljši konj...

17. — Ko so se rokovnjači zavedli, da stoji pred njimi njihov poglavar Gropa, ki se je tu za Nandeta razglasil, so se mu hiteli opravičevati. Da ga niso spoznali že prej, ko sta pila z Blažem, je bilo krivo to, ker svojega poglavarja sploh niso poznali brez maske. Gropa je zapodil oba rokovnjača po njunih peteh, naročil beraču, naj se nocoj ukrade oskrbniku najboljšega konja, in pridržal Tončka.

18. — Ko sta ostala v sobi sama (krčmar je nezavestnega Blaža medtem odvedel v vežo), je Gropa potpal Toneta po denarju. Videč, da ga hoče kobilar opehariti, mu zaluča v obraz, kje in kaj je vse za ukradene konje iztržil. Tonček je prebledel, strah ga je postal pre možen, ki vse ve, še ono, kar se je zgodilo, ko ni bilo nikogar zraven. Brez besed je segel še enkrat pod pazduho in privlekel na dan ostali denar.

19. — Gropa mu porine te cekine nazaj in prida še nekaj denarja z mlze. Zagrozi mu pa, da bo drugič za tako goljufijo prejel rokovnjaško plačilo. »Mojšter Gropa, nikoli več!« reče skesano Tonček. Ko mu je poglavar še naročil, naj odpelje oskrbnikovega konja, ki ga bo nocoj Tomaž ukradel, Tonček odide, Gropa pa pokliče krčmarja Jošta in mu naroči, naj mu prinese papir in črnilo.

20. — Drugo jutro so kamniški meščani s strahom ogledovali papir, ki je bil nabit na mestnih vratih. Na njem je bila narisana velika roka in konjska glava, spodaj pa zapisano, da rokovnjaški poglavar ponuja še enkrat večjo vsoto za oskrbnikovega konja kot pa oni za rokovnjaško glavo. — Ko se je oskrbnik Poljak prebudil, so ga obvestili, da je ponoči iz njegovega hleva izginil najboljši konj...

Sprehod po »bolnišnici budočnosti,« kjer pr. operacijah ne bo tekla kri

Z ULTRAZVOKI BODO RAZBUJALI ŽOLČNE KAMNE, ULTRAZVOČNI NOŽ PA BO REZAL TKIVO TAKO, DA BO SPROTI USTAVLJAL KRI — RAN NE BODO SIVALI, PAČ PA LEPILI

Sovjetska znanost je priznana, odlična, zamislivo si je Lunik II. zamislamo a sovjetske atomske elektrone centuri in atomske laboratorije, zamislamo si sovjetsko medicino, prečevanje kirurgijo. Na osnovi teh dejstev je skupina novinarjev pred kratkim postavila vidnejim sovjetskim znanstvenikom vprašanje, kako si zamisljajo svet in življenje v prihodnjem stoletju. Za vidnejših sovjetskih strokovnjakov z najrazličnejših področij znanosti in tehnike je v svojem odgovoru na to vprašanje in seveda v odnosu na svojo panogo orisalo življenje na svetu v prihodnjem stoletju. Povprečnemu človeku se to zdi nekaj fantastičnega. Toda pred petimi leti, pred štirimi ali tremi leti, se nam je zdelo utopično, da bi mogli človek seči po Lunu. In danes je to že dejstvo. Zato bi se nam tudi tiste fantastične napovedi na smele zditi utopične, če da jih mi ne bomo videli, pač pa so priravnane našim skorajšnjim potemtajem.

V prihodnjem stoletju bodo na Lun: že precejšnje kolonije ljudi, ki bodo stanovali v mestih iz stekla. Človek ne bo potoval iz mesta na Luno, pač pa tudi na boj oddaljena baze kamor bo potoval v velik h in udobnih raketah z brzino, ki bo veliko večja od sedanjih. Na Zemlji bodo vozili avtomobili brez šoferjev, posebne naprave pa bodo človeku nadomestile celo spanje. Eden izmed sovjetskih znanstvenikov je svoje poročilo zaključil tako: »Mi smo že začeli delati na ureditveni teh načrtov.«

Profesor Mihail Gerasimovič Ananjev pa je novinarje povabil celo na »sprehod« v bolnišnico prihodnjega stoletja: »Dobro dan, je pozdravil bolnik. Priznal mi je na gumb poleg postelje in dvignil vzhajajočo. Profesor Ananjev pa je rekel: »Bolnik mora kar s postelje prigrizati in ugasiti luč v sobi, vključiti ali izkjučiti ventilator, dvigniti ali izpustiti zaveso na oknih.« Nato je dejal: »Težke bolnike ne prestano kontroliramo. V eni so sednih sob je nastala v belem plečevu neprestano opazovala več televizijski ekranov. Prof. Ananjev je pojasnil: »To je dežurni zdravnik. Opazuje obnašanje bolnikov. Posebne elektronske naprave si omogočajo, da stalno nadzira njihovo temperaturo in bitje srca.«

Na drugih vratih te »bolnišnice prihodnjega stoletja« je pisalo »Diagnoza«. Na mizi je bila naprava, ki je bila podobna zvočniku. Žice, ki so vodile do naprave, so bile speljane k človeku, ki je ležal na divanu. »To je radio-stetoskop,« je rekel profesor in prazenemu zdravniku naročil: »Vključite računski stroj.«

Vrat, roke, in noge bolnika so bile takoj spojene z žicami in na napravi se je kmalu prikazalo nekaj žarnic. Kmalu smo že zvedeli za rezultat, za diagnozo. Stroj je povedal: »Izključiti sem na usode možganov, ki na koncu so mi ostale tri. Vaša dožnja je, da odidete...« In profesor je takoj naročil: »Vključite radar.« Čez nekaj minut so imeli že točno diagnozo.

»Se pred kratkim bi za vse to potrebovali nekaj dni,« je rekel profesor. »Toda radar omogoča, da v najkrajšem času odkrijemo vse spremembe na notranjih organih.« Stopil so dalje. »To je operacijska dvorana,« je opozoril profesor. Kakšna operacijska dvorana na Luni, ki bi bila, ko ni bilo niti operacijske mize, niti kirurga s kirurškimi napravami, niti krvavih tamponov, ki bi kazali na »operacijo«. Tu je bila še skupina električnih naprav, bolnik pa je mirno ležal na divanu. »Gre za operacijo na jetrih,« je tolmučil profesor. »To, kar vidite sedaj, je jemanje pacientu žolčnih kamencev.«

Kdo in kako to operacijo le vrši? »Ultrakratki zvoki,« pojasnjuje profesor. »V dvanajstih minutah ultrakratki zvok razbije kamence v pesek. Ultrakratki zvok drobi trde predmete, čim se mehko tkivo nekoliko ogreje.« Nato je dodal: »Kot vidite, more kirurgija XXI. stoletja človeka ozdraviti tudi brez kirurškega noža. Na tak način moremo tudi puliti ali zdraviti zobe. Sveter za vrtnje zob s ultrakratkimi zvoki dela temejito in, kar je najvažnejše, brez bolečin.«

Ko smo stopili v drugo sobo, je kirurg dodal, »So pa tudi operacije, pri katerih se mora kirurg vendarle dotakniti bolnika.« Soba je bila podobna operacijskim dvoranam iz naše dobe. Bolnik je ležal na divanu. Na operacijski mizi je ležal mlad fant. »Vidite,« je pokazal profesor na rentgenski televizor, ki je bil

pokazal profesor na električni avtomat v omari, ki je bila velika kot knjižna omara. Naprava je delovala kot »spravo srce«. Tri litrski krvi in 80 utripov na minuto, pritisk 120.

»Operacija,« je rekel profesor. »Ustavite pacientovo srce, je naročil zdravnik. Ko se je srce ustavilo, se je začela operacija. S posebno napravo je v sekundi zašil krvne žile, za kar potrebuje v naših bolnišnicah, v bolnišnicah XX. stoletja pol ure ali celo štirideset minut. Operacija je trajala četril ure. »Zganite pacientovo srce,« je rekel zdravnik. Razreženi denarji in srčnem prekatu je prebudil srčno mišico, ki je ponovno začela utripati. »Umetno srce je že mnogim ljudem vrnilo življenje iz stanja klinične smrti,« je rekel profesor. »To je velika stvar,« je bolj tiho dodal.

»Se veliko večja stvar so transplantacije,« je dodal. »Toda tu bomo morali stoniti še veliko. Sovjetski kirurg Demihov, je nadaljeval profesor Ananjev, sje bil prvi kirurg, ki mu je uspelo uspešno presaditi glavo enega psa na vrat drugega. To je bilo v prejšnjem, v našem stoletju in od tedaj se je na tem področju že marsikaj storilo, vendar problem biološkega soživljanja še ni rešen. To je nekaj takega, kot če bi človeku pri tranzitiji dali kri ene grupe, ki mu ne ustreza. Ko bomo odkrili to tajnost, presajanje organov ne bo predstavljalo nikakršne težave.«

Po končanem obisku po bolnišnici XXI. stoletja se je novinarjem zdelo, kot bi se nenadoma vrnil v srednji vek. »Naj vas to ne vara, jih je tolažil prof. Ananjev. »Niti sedaj doba ni tako zaostala, kot se vam zdi, ker nam tudi sedanja doba omogoča, da v njenih okvirih postavljamo temelje budočnosti.«

Budočnost, kot je rekel profesor Ananjev, ki je novinarje vodil po »bolnišnici budočnosti«, ni polna ničesa fantastičnega, ni povsem realna perspektiva, ki bo uresničena. Morda celo prej kot si to moremo danes predstavljati.

PRIZOR IZ JUGOSLOVANSKEGA KINOSKOPSKEGA FILMA »MISS STONE«

Mesec ni več nedosegljiv

Ko so v Sovjetski zvezi izstrelile raketo »Blisk« proti Mesecu, ki je v predvidenem času prispela na njegovo tla, se je uredništvo »Sedem« siles obrnilo na poznane jugoslovanske strokovnjake, ki se ukvarjajo z astronomijo. Izjave sta dala polkovnik inženir Kostja Sivčev, podpredsednik Astronavičnega društva Jugoslavije, ter inženir Vladimir Matovič.

Izredna preciznost poti

Polkovnik inženir Kostja Sivčev je najprej izrekel željo, da se v imenu Astronavičnega društva Jugoslavije pridruži čestitkam sovjetskim znanstvenikom in tehnikom na doseženem uspehu. Nato je rekel:

vključijo drugi motorji oziloma retro-rakete, s katerimi se zmanjšuje hitrost rakete. Vse to seveda olajšuje zadane sile, ker je potrebno, da se raketa v kratkem času usmeri tak, da le-ta, ko na točno določen oddaljenosti od Zemlje prenehajo delovati njeni motorji, nadaljuje takšno pot, ki jo bo pripeljala na Mesec.

Uspešna izstrelitev rakete je ponoven dokaz za prepričanje, da bo v šestih letih, okoli leta 1968, kar predvidevajo znanstveniki, tudi človek stopil na tla Meseca, o čemer so ljudje nekoli le sanjali. (S. 5.)

V 91 okrajih je blizu
12.000 ljudskih odbornikov

Jugoslavija ima 91 okrajev in 1135 občin. V Srbiji je 37 okrajev in 501 občina.

V okrajnih ljudskih odborih, to je okrajnih zborih in zborih proizvajalcev je preko 11.966 odbornikov. V Srbiji je 2640 odbornikov okrajnega zbora in 2201 odbornikov v zborih proizvajalcev.

Od skupnega števila odbornikov okrajnega zbora je 5836 moških in 597 žena. Od teh je v Srbiji 2354 moških in 286 žena.

Največje število odbornikov okrajnih zborov, in sicer 1786 je starih 31—35 let. Naslednja skupina je po številu največja v starosti 36—40 let. 135 odbornikov je starih preko 56 let. Vendar so v okrajnih zborih tudi mlajši odborniki. Tako je na primer 170 odbornikov, ki še niso stari 25 let.

Okrajni zbori proizvajalcev štejejo 5109 moških in 424 žena. Od tega števila je v Srbiji 2020 moških ter 181 žena. Zanimivo je, da so odborniki zborov proizvajalcev po večini mlajši od odbornikov okrajnih zborov. Tako je 223 odbornikov zbora proizvajalcev starih pod 25 let. Okrog 1500 je starih 31—35 let, a 1259 v starosti 36—40 let.

Veliko število odbornikov je tudi iz predstavnikov narodnih manjšin. Tako je v prvem in drugem zboru zastopanih 416 Siptarjev, 400 Madžarov, 45 Bolgarov, 48 Slovakov, 25 Romunov, 40 Turkov in ostalih narodnosti.

Beograd na primer ima 100 odbornikov v okrajnem zboru ter prav toliko število v zboru proizvajalcev. Novi Sad ima 100 odbornikov v okrajnem zboru in 85 v zboru proizvajalcev, Čačak 70 odbornikov v okrajnem zboru ter 80 odbornikov v zboru proizvajalcev, Kragujevac 60 v prvem zboru, v drugem pa 45. Kraljevo ima samo 5 odbornikov več v zboru proizvajalcev, v Sremski Mitrovici pa je 90 odbornikov v okrajnem zboru in 70 v zboru proizvajalcev, itd.

Pri okrajnih ljudskih odborih je 855 stalnih komitetov v katerih dela preko 5 tisoč odbornikov. Razn tega se okraji formirali 1090 svetov, v katerih je zastopano preko 10 tisoč članov. Od tega števila je odbornikov okrajnih ljudskih odborov 3377. Prav tako je v okrajnih svetih 624 stalnih komitetov, ki imajo 3872 stalnih članov.

V okrajnih ljudskih odborih dela aktivno deset svetov, in sicer svet za družbeni plan in finance, svet za notranje posle in splošno upravo, potem svet za gospodarstvo, urbanizem, komunalne posle, šolstvo, prosveto in kulturo, ljudsko zdravje, socialno zavarovanje ter za delo in delovne odnose.

Od skupnega števila okrajnih odbornikov ima Hrvatska 3487 odbornikov, Bosna in Hercegovina 1848, Slovenije 922 ter Makedonija 870. Crna gora, kakor znano, nima okrajev. (S. 5.)

AMERICANI SO DOSLEJ USPEŠNO IZSTRELILI PETNAJST UMETNIH SATELITOV, SOVJETI PA PET

Sovjetski in ameriški znanstveniki in tehniki so pred letošnjim 12. septembrom, ko so Sovjeti izstrelili raketo »Blisk« na Mesec, uspešno izstrelili pet umetnih satelitov, od katerih sta dva, sovjetski »Lunik« in ameriški »Izvidnik II« postala spremeljevalca Sonca.

Sovjeti so prvi izstrelili z uspešno mislijo »Sputnik II« 4. oktobra 1957. Mesec dni pozneje, 3. novembra, so v SZ izstrelili v vesolje drugi umetni satelit »Sputnik II«.

31. januarja 1960 so Američani poslali v vesolje svoj prvi umetni satelit, ki so mu dali ime »Raziskovalec I«. 17. marca lanskega leta so v Ameriki izstrelili drugi umetni satelit »Vanguard I«.

Nato je nastala ameriško-sovjetska tekmovalnost v izstreljevanju umetnih satelitov, in sicer v lanskem letu tako: 26. marca 1959 je bil izstreljen umetni satelit »Raziskovalec III«, 15. maja »Sputnik III«, 28. julija »Raziskovalec IV«, 11. oktobra »Pionir I«, 8. novembra »Pionir II«, 6. decembra »Pionir III«, in 18. decembra »Atlas«.

Prvo kozmično raketo »Lunik« so konstruirali v Sovjetski zvezi in jo izstrelili v ameri Meseca 2. januarja letos. Raketa je poletele mimo Meseca in je dospela v območje Sonca. Hijo nato so Američani 17. februarja 1960 izstrelili svojo kozmično raketo »Izvidnik II«, ki je prav tako postala umetni satelit, ki kroži okoli Sonca.

Vse do izstrelitve »Bliska« Sovjeti niso izstrelili umetnih satelitov. To so storili samo Američani: 3. marca so izstrelili »Pionira IV«, 28. februarja »Diskavever II«, 13. aprila »Diskavever II«, 7. avgusta »Veitnoco«, 15. avgusta »Diskavever V«, in 19. avgusta »Diskavever VI«.

Umetni sateliti, ki so jih izstrelili Sovjeti, medtem ko je število rakiet katerih izstrelitev se je pokazala, znatno večje. (S. 5.)

ZNANA JUGOSLOVANSKA FILMSKA IGRALKA OLIVERA MARKOVIĆ

OD VSEPOVSOD

Grožnja, ki je napravila vtis

Slavni filmski igralci Sophie Loren delajo težave, ker se je »sprostostavno« omočila s svojim režiserjem Pontijem. Ker ji to že preseda, je na neki tiskovni konferenci izjavila: »Če mi bodo zaradi moje poroke s Pontijem še nadalje delali neprijetne, bom Iakov za vedno zapustila. In ti tudi ne bom več plačala nobenih davkov.« Pravijo, da je ta grožnja lepe igralke napravila na pristojnih mestih najbolj vtis.

Žele si pomagati iz zadrege

Neki potovalni urad na Dunaju je prišel pred nedavnim v hudo zadrugo: v teku treh mesecev se je v tej turistni pisarni omožilo kar šest deklet, ki so kajpak nato zapustile službo. Vsa dekleta

pa so svoje može spoznale v pisarni, kamor pridejo razumljivo nuditi čisto ljudje. Da se podjetje v budoče zavaruje pred tujimi nevesočnostmi, namerava nadzorni odbor v turistično pisarno obesti napis: »Gospodom je vstop dovoljen samo v danem spremljevanju.« Koliko bo pomagal, svetilo, bo pokazala budočnost.

Gary Cooper je mlajšič

Vsem znani filmski igralec Gary Cooper je poznan kot izredno močnejši človek. Nekdo novinar je pred kratkim vprašal, kaj je rad pri filmu. Ker mu igralec po dveh minutah čakanja ni odgovoril, ga je novinar vprašal: »Mr. Cooper, ali me niste razumeli?« Selo zdaj mu je ta odgovoril: »Pač, razumel sem vas, premlajšičem samo, s katerim rano men naj zrajem!«

ROMAN V NADALJEVANJH

MED DVEMA ŽENAMA

»Mislila sem že, da...« je Kristina zasepetala, a glas se ji je v grlu zadušil. Ta na pol izgovoren stavek je Norbertu povedal vse, mu pojasnil obupen položaj, v katerem je Kristina tukaj živeča. Kdo ve, kolikokrat je že takole prestrašena strmela v vrata — kdo ve, če ni namesto njega že kdaj kdo drugi prestopil prag njene sobice...

»Kristina, hotel sem vam samo povedati, da sem... da mi je žal, da mi je hudo za vse, kar se je zgodilo... Obzrlujem, da sem bil takrat... ko sem bil pri vaši gospodnji... ko sem nato razbil po vratih vaše sobe, a mi ni nihče odprl — da sem bil takrat strašno ljubosumen... Samo vi razen mene naj veste, kako mi je bilo takrat pri srcu.«

Tedaj sem vas hotel prositi, da postanete moja žena. Sedaj sem poročen mož. Ne igra sicer nobene vloge več, kako je bilo nekoč, a prav je, da veste vse. In potem... potem vas nisem našel doma... Mislil sem — moral sem tako misliti — da ste bili tisto noč pri drugem moškem... Danes vem, da dokumentov niste vzeli vi...«

»Kaj, ali vam je vaša žena to povedala?« Kristina je planila pokonci in je hotela v temi videti njegov obraz.

»Moja žena? Kaj ima moja žena s tem opraviti?« je vprašal Norbert ves osupel.

Kristino dihanje je postalo hropče. Vedela, da bi bila blaznost misliti na to, da bi ženska, kot je bila Fanny, bila v stanju raztrgati mrežo laži, v katero ga je zapletla, se preden se je z njim poročila.

Seveda Norbert ni imel pojma, kaj se je dogajalo za njegovim hrbtom. In vendar je prišel k njej, da ji pove, da veruje vanjo!

»Rad... rad bi vam pomagal, Kristina... Vi ste bili angel, ki me je varoval, vi ste mi vplivali moč, da nisem obupal. A sedaj... To vendar ni življenje za vas! Dovolite mi, da nekaj storim za vas. Prosim vas!«

Kristina je zarila glavo v blazino. Pred njo je stala vsa, brezupna prihodnost. Tedni, ki jih bo spet morala preživeti v bunkerju, neskončne muke jo čakajo, preden bo spet našla kakšno službo.

In Norbert ji hoče pomagati?

Bil je poročen mož. Ne bilo bi prav, če se vrine med njega in njegovo ženo. Pravkar se ji je izpovedal, da jo je nekdaj ljubil. Zato je najbolje, če se mu za vedno umakne izpred oči in ga pozabi. Njegova žena pričakuje otroka, zaradi tega je njena dožnja, da njegovo ponudbo odkloni.

To je tudi storila, in mož, ki je stal ob njeni postelji ter jo gledal, ni vedel, zakaj je to napravila. »Ne more mi odpustiti, kar sem ji prizadejal — si je mislila.«

Mož ni slutil, da more ljubše žensko srce doprinesiti vsako žrtev, da ženskemu srcu ni nikdar preveč, kadar gre za to, da ljubljenu obrani njegov duševni mir.

In ko je postavljal se od nje, se enkrat pobožal njene lase, se je obrnil proti vratom in tih odšel od nje.

Vedel je, da Kristine Mereward ne bo videl nikdar več. Te minute so bile tiste, v katerih se je njeno srce odločilo, bile so zadnje besede, ki sta jih še spregledala. (Dalje prihodnjič)

Cez nekaj dni bo morda otrok že na svetu. Kovček gospe Fanny je že stal pripravljen z vsem potrebnim. Vsi v hiši so si že zapomnili telefonsko številko zdravnika, ki ji bo stal ob porodu ob strani, prav tako številko bolnišnice, kjer bo mlada žena rodila.

Fanny je bila nemirna. Ni se sicer bala poroda, a nekaj je vrtalo po njeni notranjosti, jo kljubovalno grizlo ter ji ni dalo miru.

Ne bi vedela povedati, kaj je to pravzaprav bilo. Morda... Da — Peter Bolzen se je zadnje čase spremenil. Prihajal je še k njej na obisk, vendar je Fanny navzlic temu opazila, da je Peter s svojimi mislimi drugje.

So bile morda to kupčijske stvari, da je bil tako razmišljen, kadar je bil pri njej, ali pa...? Ne, to se ne sme zgoditi! Peter Bolzen je njen, samo njej! Ne mogla bi prenesti, da bi bil še s kakšno drugo žensko tako nežen kot z njo! To je sploh nemogoče... In vendar je bilo tako.

Norbert Brandt ji je nekega dne čisto po naključju pripovedoval o njem. Vedel je, da se Peter in Fanny poznata, saj je tega človeka, čeprav mu osebno ni bil simpatičen, na njeno priporočilo vzel v tovarno v službo, zato je mislil, da bo njegovo ženo zanimalo, da se Peter Bolzen poteguje za roko hčerke generalnega direktorja in...

»Konec tedna bodo obhajali zaroko. Pravijo, da bo to velika slovesnost...«

Norbert je vzdignil oči od svojega krožnika na mizi, ko je zašlel, da je nekdo padel po tleh. Fanny se je zahan za obema rokama prišla za rob mize, ko ji je mož povedal to strašno novico. Bila je tako grozna, da je ni prenesla...

Zagrnela je s svojega stola na tla in omedlela... »Fanny!« je zakričal in stekel okoli mize, tamkaj pa je našel ženo, ki je ležala kot mrtlica na preprogi.

»Pokličite takoj zdravnika!« je naročil hišni, ki je ob glasu padca prestrašeno pritekel v jedilnico. »Ne glejte me tako neumno, napravite takoj, kar sem vam naročil!«

Podzvedeno je še šlela, kako je hišna na hodniku vrtela na telefonu ploščico s številkami, potem razburjeno govorila v telefonsko škojko, sam pa se je trudil z nezavestno ženo na tleh.

Vzdignil jo je, jo nesel na bližnji divan in ji tamkaj za silo postal. Ko je iz kuhinje prinesel z vodo ovlažen prtček, ki ji ga je položil na čelo, se je Fanny spet zavedla in odprla oči. Zdelo se ji je, da je nekod daleč prišla v to sobo, Norbert pa je imel občutek, da ga žena sploh ne pozna.

»Fanny, zdravnik pride takoj!«

»Kaj je... kaj je s Petrom? Si mi ti povedal, da se bo Peter zarokil...?« je zasepetala Fanny. Spet je zaprla oči. Ni prenesla, da bi gledal zaskrbljen obraz moža, ki se je sklanjal nad njo.